

ΜΑΚΕΔΟΝΟΠΟΥΛΟ

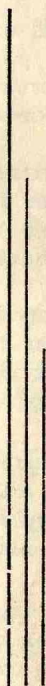

ΕΤΟΣ Γ'

—

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 2

ΔΙΑΒΑΤΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ "ΧΑΡΟΥΜΕΝΗΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ,,

ΜΑΚΕΔΟΝΟΠΟΥΛΟ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἔτησία Δοχ. 30
Ἐξάμηνος > 15
Τρίμηνος > 9

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἔτησία Fr. Fr. 15
Ἐξάμηνος > 10
Τιμὴ Φ. λλου Δοχ 3

ΜΗΝΙΑΙΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ
ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἐκδίδεται ἀπ' τὸ Διαπλασιακὸ Σύλλογο

ἘΧΑΡΟΥΜΕΝΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ,
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἔτος Γ'. ΙΟΥΛΙΟΣ 1934 Ἀρ. Φυλ. 2(26)

Διεύθυνσις

ΝΙΚΟΣ Π. ΠΑΝΟΣ
Μητροπολίτου Ἰωσήφ 10
Θεσσαλονίκη

ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Δὲν ξεχνῶ τὸ θλιβερὸ δρομάκι πρὸς τὸ βράδυ
Ποῦ ἡ βροῦση του νανούριζε τὴ σιωπηλὴ ζωὴ,
Κι' ἀπ' τὸν κισσὸ ποῦ ἐσκάλωνε στὸ σκοτεινὸ ρημάδι
Τὸ πλημμυροῦσε τῶν στρουθιῶν ἡ μουσικὴ πνοή.

* *

Ἄλλο δὲν ξέρω ν' ἀγαπῶ, μεσ' στίς πλατειῆς τις ροῦγες,
παρὰ τίς γλάστρες τ' ἀνοικτοῦ στὸ φῶς παραθυριοῦ,
τίς στέγες, ποῦ χιονίζουσε περιστεριῶν φτεροῦγες
κι' ὅ,τι μοῦ λείπει τὸ σήμαντρο παλιοῦ καμπαναριοῦ

* *

Στὸ μονοπάτι ὥρα καλή, ποῦ τὴν πρασινισμένη
πλαγιά τοῦ λόφου ἐτύλιγε κι' ἀνέβαινε τερπνὸ,
τόσ' ὁμορφο, τόσο καλὸ, θαρροῦσες πῶς πηγαίνει
τὴν ἀνοιξὴ μὲ τ' ἄνθη του ψηλὰ στὸν οὐρανό.

* *

Κι' ἀντὶ νὰ πάη στὸν οὐρανό, τὸ παραστρατισμένο
μᾶς ἐτραβοῦσε λιόχαρο μέσα στὴ σιγαλιά.
μᾶς ἔσερνε στὸ τέλος του, φτωχὸ κ' εὐτυχισμένο,
κάτω ἀπὸ μιὰν ὀλόανθη λευκὴ ἀμυγδαλιά.

* *

Μ' ἀπ' ὅλα ἐσὺ μὲ μάγειρες ἀπ' τὰ μικρά μου χρόνια,
ὦ! μονοπάτι τῶν στοιχειῶν ποῦ χάνεσαι μακριὰ,
ἀτέλειωτο στὴ λαγκαδιὰ, σκοτεινιασμένο αἰῶνια
σὰ νᾶσαι ἐκεῖνο ποῦλεγεν ἡ πεθαμένη γρηά.

* *

Σὰ νᾶσαι δρόμος ποῦ ποτὲ δὲ γνώρισε διαβάτης,
καὶ τάχα στῶν παραμυθιῶν μονάχα τὸν καιρό,
τὰ παλληκάρια σ' ἔπαιρναν στρατὶ τὸ μονοπάτι,
νὰ φέρουν στὴν ἀγάπῃ τους τ' ἀθάνατο νερό.

† Λ. Πορφύρας

Α. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑ

Ο ΚΥΡ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Θα ήταν 10 ή ώρα όταν πύτησα τη σκάλα τη Σκιάθου. 10 ή ώρα στις 14 του Μαγίου του 1900. Μας καλοσώρησαν ο δήμαρχος, ο τελώνης, ο ειρηνοδίκης, ο αστυνόμος και ο καφετζής με τις παντόφλες του και την ποδιά του, όλοι δηλαδή οι επίσημοι και ανεπίσημοι αντιπρόσωποι του νησιού. "Οχι έμένα βέβαια" τὸ νομάρχη και τὴν ἄλλη συντροφιά του.

Ἐγὼ μόλις πύτησα τὸ πόδι στὴ στεριά κι' ἀπὸ τὴ βάρκα, μπορῶ νὰ εἰπῶ, κι' ἀπ' τὸ βαπόρι ἀκόμη γύριζα τὸ μάτι μου ψαχουλεντὰ στοὺς δρόμους γιὰ ν' ἀπαντήσω τὸ φίλο μου. Εἶχα χρόνο και περισσότερο νὰ τὸν ἰδῶ! Καθίσαμε στὸ καφεεντάκι γιὰ καφέ, μὰ τὸ μάτι μου δούλευε. Ἐβλεπα ναῦτες, καπετάνιους ὀξωμάχους λογίς-λογίς, δίχτυα και παπιά στὸν ἥλιο: ἐργαστήρια και κρασοπωλιὰ ὀρθάνοιχτα, μπαλκονάκια και παράθυρα στολισμένα μὲ γλάστρες, δρόμους ἀνηφορικούς, και μονοπάτια χυτὰ στὸ γιὰλό, μὰ τὸ ζωγράφου τους ὄχι.

Ὁ νομάρχης ρωτοῦσε γιὰ τὸ κάθε τι και ὄλοι τοῦ ἀπαντοῦσαν ἀμέσως: πόσο λάδι βγάζει τὸ νησί, πόσο κρασί, τί σωδεύει τὸ τελωνεῖο, πόσοι ψῆφοι μὰ κανεῖς οὔτε ρωτοῦσε οὔτε μιλοῦσε γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη.

"Ἀκουα ἐγὼ δὲν παραξενευόμουνα διόλου" ἦταν τόσο φυσικὸ τὸ πράμα.

Ἐκεῖ ὅμως ποῦ κοίταζα ξεροβόδεξα, σκάλωσε τὸ μάτι μου σ' ἓνα μαγαζὶ πέρα. Μοῦ φάνηκε πὼς ἄρπαξε ἔξαφνα ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὸ γινώμιμο πανωφόρι ἀπὸ τὸ καπέλο τὸ ἡμίψηλο, ἀπὸ τὴν τραχειὰ και ἀυστηρὴ φυσιογνωμία τοῦ φίλου μου. Ἐκεῖνος ἦταν χωρὶς ἄλλο στήριζε τὸ ἓνα του πλευρὸ στὸν παραστάτη τῆς πόρτας και πρόβαλλε φυλαχτὰ τὸ κεφάλι νὰ μᾶς ἰδῆ και πάλι

τὸμπαζε, σὰν ἐραστής ποῦ κατασκοπεύει τὴν ἐρωμένη του. "Ἀρχισα κι' ἐγὼ ν' ἀλοιθωρίζω ἀπὸ φόβο μὴ φύγη. Παίζαμε τὸ παιχνίδι ἔτσι ὡς ἓνα τέταρτο. Ἐπειτα, σὰ νὰ πῆρε τὴν ἀπόφαση φάνηκε θαρρετὰ στὴν πόρτα ὀλόσωμος ἔπειτα βγήκε στὸ δρόμο και βᾶδισε ἴσα πᾶνω μας μὲ τὸ συνηθισμένο του περπάτημα, μὲ τὸ μαστοῦνι ὀρθὸ στὴ ἄριστερὴ μασχάλη, τὸ ἄριστερὸ χέρι κλείνοντας τὸ πανωφόρι στὸ στήθος, μὲ τὸ ἡμίψηλο κατεβασμένο στὰ φρύδια, χαμωθῶρης και ὀρθόκορμος σὰν κυπαρίσι. Κάθε ἄλλος θὰ νόμιζε πὼς ἐρχόταν νὰ μᾶς χαιρετήση. Ἐγὼ ἄλλο περιμένα. Καὶ δὲν ἄργησα. Μόλις ἔφτασε εἴκοσι-τριάντα βήματ' ἀπὸ μᾶς ἔκαμε δεξιὰ κατὰ τὸ γιὰλό, πάντα χαμηλοβλέποντας και ὀρθόκορμος, σὰν τὸν καλὸ καπετάνιο ποῦ καβατίζει τις ξέρες. Σηκώθηκα, πῆγα, χαιρετηθήκαμε. Φαινόταν πολὺ συγκινημένος.

—Ναρθῆς στὸν τόπο μου και νὰ μὴ σὲ περιποιηθῶ! νὰ πᾶς ἄλλου! νὰ μὴ σὲ πᾶρω σπῆτι μου! Εἶπε κι' ἄρχισε νὰ δακρῶζῃ.

—Βρὲ ἀδελφὲ Ἀλέκο, ντροπῆ! Εἶναι νὰ σκέφτεσαι τέτοια πράγματα! δὲν ξέρουμε και τὸν ἄλλον;

—Τὶ νὰ σοῦ κάμω, δὲν μπορῶ, τί νὰ σοῦ κάμω! ξανάλεγε.

—Τίποτε νὰ μὴ μοῦ κάμης, τὴν συντροφιά σου μονάχα, εἶπα γιὰ νὰ τοῦ ρίξω ἄλλου τὸ νοῦ· πᾶμε νὰ καθίσουμε.

—Ἀὶ κάτσε, δὲν ἔρχομαι· πὼς νᾶρθω ἐγὼ σὲ τέτοια συντροφιά; τί εἶμαι ἐγὼ; δὲν ἔπρεπε και νᾶρθω νὰ σὲ χαιρετήσω μάλιστα.

Ἐστριψε ἀπότομα, πῆρε τὸν ἴδιο δρόμο και χῶθηκε πάλι στὸ μαγαζὶ.

—Μωρ' τὸν γνωρίζεις; μὲ ρώτησε ὁ νομάρχης μὲ ἀπορία.

—Πὼς εἶναι φίλος μου.

—Μωρ' εἶναι μεγάλος ἄνθρωπος λέω! εἶπε μὲ Μεσολογγίτικη προφορὰ και ἀφέλεια. Τοῦτος δὲν εἶναι ποῦ τοῦ καμε ἡ Πριγκίπισσα Μαρία στὸ Παρνασσὸ τὴ γιορτῆ;

Πῆγε ὁ Διάδοχος, πῆγαν οἱ Πρίγκηπες και τ' ἄνθος το' Ἀθήνας· Μωρ' εἶναι μεγάλος ἄνθρωπος! Κ' ἔτσι νᾶνε ντυμένος, κ' ἔτσι νᾶνε ντυμένος! Νὰ μὴ βαστᾷ τὴ θέσι του! Ἄρχισε τότε γενικὴ κουβέντα γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη. Ἐνας μὲ τὸν ἄλλον ὄλοι οἱ επίσημοι τὸν ἐθαύμαζαν, ὄλοι τὸν ἀγαποῦσαν, τὸν τιμοῦσαν, τὸν περιποιοῦνταν μὰ... δὲν βαστοῦσε θέση ὁ εὐλογημένος! Ποτὲ δὲν πῆγαινε μὲ τοὺς καλοὺς τοῦ τόπου, μὲ τὸν δήμαρχο (ὁ δήμαρχος ἀλήθεια, τοῦ εἶχε ὑποθήκη τὸ πατρικό του γιὰ χίλιες δραχμὲς, μὰ εἶναι δήμαρχος!) μὲ τὸν ειρηνοδίκην, μὲ τὸν τελώνην ποτέ! Ὅλο μὲ ψαλτάδες, μὲ καντηλανάφτες μὲ ναυτικούς και σὶς ταβέρνες.

—Ἄ δὲ κάνει καλὰ ἐπέμενε ὁ νομάρχης.

Ἐγὼ θὰν τοῦ τὸ πῶ ἓνας μεγάλος ἄνθρωπος!...

Ἐμεινα στὴ Σκιάθο κάπου 8 ἡμέρες. Ὁ Παπαδιαμάντης σύντροφός μου. Ἀλήθεια δὲν πῆγαινε στὸν καλὸ κόσμο, μὲ σύστεινε σὲ κείνους ποῦ τὸν ἔσερνε ἡ ψυχὴ του.

Γυρίζαμε στοὺς τασαρνάδες, στὰ ἔξωκλήσια, στὴ λίμνη, στὰ περιβόλια, στ' ἀπόκρυφα λιμανάκια και στὰ στενοσόκακα τῆς χαϊτωμένης μικρῆς πατρίδας του, «διπλα εἰς τὴν ἄμμον τοῦ χειμαδιοῦ, παραπέρα ἀπὸ τὸ μικρὸ μουράγιο τῆς πιάτσας, κάτω ἀπὸ τὸ βραχώδη κρημνὸ τοῦ Πανωμαχαλά»

Μ' ἔσμιγε μὲ καρβοκύρηδες, μὲ καλαφάτες, μὲ ψαλτάδες, μὲ κρασοπούλους, μὲ συνταξιούχους ὑπαλλήλους ἢ ἀπομάχους ναυτικούς, μὲ γοητὲς μαυρομανηλοῦσες, μὲ ὀρφανὰ ποῦ ἔβροσαν ἀπόμερα τις κατόικες τους, μὲ σταχομαζῶχτες ἔλνομαζῶχτες «χιλιοβασανισμένη ἢ ζωὴ μας, ἀδελφούλα μ' μπλιό!...»

Ὅλοι κι' ὄλες μόλις πλησιάζαμε προσηκόνονταν και χαιρετοῦσαν μὲ σεβασμὸ τὸν κύρ Ἀλέξανδρο. Δὲν πιστεύω πὼς τὸν ἤξεραν σωστὰ τί ἄξιζε, ὅπως τὸν ἤξερε ὁ καλὸς κόσμος, ἔδειχναν ὅμως τὸ σεβασμὸ τους στὸν ἄνθρωπο σ' ἐκεῖνον ποῦ πέρασε τὴ ζωὴ του στὴ ἐκκλησιὰ και στοὺς ψαλμούς, ποῦ ἔχυνε γύρω του μιὰ ἀξιοπρέπεια ἱερατικὴ και μιὰ ἀπλότητα παιδιάτικα.

—Καλῶς τὸν κύρ Ἀλέξανδρο μᾶς. Πὼς περνᾶς κύρ Ἀλέξανδρέ μας;— Ὁ κύρ Ἀλέξανδρός μας εἶσαι μαθές; Ἐταί ἀναφώνοῦσαν ὄλοι κι' ὄλες στὸ διάβα μας. Κι' ἐκεῖνος μοῦ ἔλεγε, μοῦ ἔλεγε. Γιὰ κάθε τι, πρόσωπο ἢ πράμα, ἄνθρωπο, χίριο, δένδρο, ρεματιά, βουνάκι εἶχεν μιὰν ἱστορία νὰ διηγηθῆ ἱστορία ὄχι μακρινή, ὄχι παράδοση ἀλλὰ σύγχρονη. Ἐκεῖ τὸ Μελαχρὸ τὸ Βαϊνοχλώ, τὸ Λαχῶ, τὸ Πασῶ, τὸ Οὐρανώ, τὸ Δώμικο ἐκεῖ κι' ὁ μπάρομπα Μοναχάκης, ὁ Γιώργης τῆς Μπούμπαινας, ὁ Σημαδιακός, ὁ Νταλτογιάννης. Ἴδιοι ἢ συνόμοιοί τους. Καὶ ἀπὸ τότε σκέφτομαι πὼς ὁ Παπαδιαμάντης ποτὲ ἢ πολὺ λίγο ἀγγάρεψε τὴ φαντασία του. "Αὐα ἤθελε διήγημα ἔφτανε νὰ ξεφυλίσῃ τὴ μνήμη ζευγαρόνοντάς τὴ μὲ τὸ βαθὺ αἴσθημά του. Τόπος, χρόνος, πλοκή, ἐπεισόδια, λόγια, χωρατὰ, θρηνοὺς, λύπη, ἔρχονταν μονάχα τους κορδέλλα. Καὶ ἂν καμμιά φορὰ ἔλειπαν μερικὰ τέτοια στολίδια ἢ και ὄλα μαζί, δὲ στενοχωριόταν διόλου, ἀφοῦ ἔλειπαν κι' ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ ζωὴ τῶν προσώπων του. Τότες εἶδα και τὴ διαφορὰ ποῦ ἔχει ὁ Παπαδιαμάντης ἀπὸ ἄλλο γνωστό μου διηγηματογράφου, ποῦ σχεδὸν ὄλη ἡ ἐργασία του ξέρω πὼς εἶναι πλάσμα τῆς φαντασίας του. Γιατί οἱ ἄνθρωποι τῆς πατρίδας ἐκεινοῦ ζοῦν και πεθαίνουν σχεδὸν ὄλοι τὸ ἴδιο, ὅπως τὰ χόρτα τοῦ βουνου, μὲ κοινὲς θλίψεις κοινὸς ἀγῶνες, κοινὲς χαρὲς και κοινὸς ἔρωτες. Ἐχωριστοὶ τύποι δὲν ὑπάρχουν και γιὰ τοῦτο δὲ τους ἐζήτησε. Τοὺς ἔπλασε μονάχος του, γιὰ νὰ ντύσῃ τις ἰδέες του.

Ὡς τόσο ὁ κῆρ Ἀλέξανδρος μέρα με τὴ μέρα μαλάκωσε. Γνωρίστηκε με τὸ Νομάρχη, ἦλθε καὶ στὸν καφενὲ πού σύχναζε ὁ καλὸς κόσμος καὶ καθότανε μαζί του. Τὴ δευτέρα-τρίτη μέρα τοῦρριξα πόνους πὼς ἤθελα νὰ πάω σπῆτι του. Ταράχτηκε.

—Σπίτι μου! πού τῶρα ἐγὼ τὸ σπῆτι; δὲν ἔχω σπῆτι ἐγώ; δὲν ἔχω! κι' ἔφυγε ἀπότομα ἀπὸ κοντά μου.

Ὁ νομάρχης ὅμως ἤθελε κι' αὐτὸς νὰ τοῦ κάμῃ ἐπίσκεψη.

—Τέτοιον ἄνθρωπο νὰ τὸν τιμήσουμε, λέω νὰ πᾶμε ἐν σώματι· εἶναι μεγάλος ἄνθρωπος!... Θὰ νάρθῃς κι' ἐλόγου σου Παντελέω, νὰ τὸν τιμήσουμε!

Ὁ ἀγαθὸς νομάρχης ἐπίστευε πὼς με τὴν ἐπίσκεψή του θὰ χαλοῦσε τὴ Σκιάθο καὶ θὰ συγκινοῦσε τὸν κόσμο.

—Βέβαια νὰ πᾶμε, ἀποκρίθηκε ὁ δικαστὴς Μεσολογγίτης κι' ἐκεῖνος. Τὸν τίμησε ἀκοῦς οὐλο τὸ παλάτι καὶ νὰ μὴν πᾶμε μεῖς!.

Ὁ Παπαδιαμάντης ὅταν ἄκουσε γιὰ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Νομάρχου. σὴν ἀρχὴ ἔκαμε τὰ συνηθισμένα του, καὶ τέλος δέχτηκε νὰ μᾶς ὀρίσει μέρα. Πήγαμε μᾶς δέχτηκε κάτουστὴ σκάλα ξέσκεπος ἀπάνου μᾶς δέχτηκαν οἱ ἀδελφάδες του μιὰ χήρα ναυτικοῦ, ἡ ἄλλη ἀνύπαντρη· δύο γυναικίρες καλοπλασμένες, μεγαλόσωμες, εὐγενικὲς σὰ κι' ἐκεῖνον. Τὸ σπῆτι του ἀπὸ τὰ συνηθισμένα στίς ἐπαρχίες, με σκάλα ξύλινη, με ταράτσα μεγάλη, ἄσπροι κάτασπροι οἱ τοῖχοι του, ἀσβεστομένη ἡ αὐλὴ του. Μᾶς ἔβγαλαν γλυκὸ τῆς κούπας· ὁ Παπαδιαμάντης ὀρθὸς, περιποιητικὸς, ὀμιλητικὸς, — ἄλλος ἀπὸ τὸ γνωστὸ μας τοῦ δρόμου. Ἀπάνω στὸ τραπέζι τὸ στρωμένο με ντόπιο τραπεζομάντυλο, ἕνας τόμος τοῦ Σαικσπέρου στὸ Ἀγγλικό. Κάτι μᾶς μετάρφρασε ἔτσι στὸ πόδι.

Ὅταν φύγαμε μᾶς συνέβγαλαν ὡς τὴν αὐλὴ, ἐκεῖνος μπροστά, οἱ ἀδελφάδες του κατόπι. Ὁ νομάρχης, ὁ δικαστὴς μαγεμένοι.

Ἔτσι φύγαμε ἀπὸ τὴ Σκιάθο ἕνα βράδυ. Πρὶν μᾶς δώσουν τὸ χέρι τους

οἱ ἐπίσημοι, μᾶς ἀποχαιρέτησε ὁ Παπαδιαμάντης καὶ βιαστικὰ χάρισε ἀπὸ τοὺς ἄλλους, τράβηξε γιὰ τὸ μαγαζὶ πού τὸν πρωτοεῖδα. Σὰν ἔφτασε στὴ πόρτα γύρισε ἀπότομα, κοίταξε τὸ λιμάνι, σταυρώθηκαν τὰ μάτια μας καὶ τὸν ἔχασα μέσα στὴ πυκνὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ οὐρανοῦ.

Τώρα διαβάζω στὸ σημειωματάριό μου αὐτὰ τὰ λόγια: «Ἡ φύση ἐδῶ εἶναι κομψή, λεπτοκαμωμένη. Τίποτα μεγάλο, φοβερό, ἐκπληκτικὸ. Βουνάκια, ρεματιές, ἀνηφοράκια, γεφυράκια, βουσοῦλες, ἔξωκκλησιάκια.

Οἱ ἐλιές, οἱ συκιές, ὅλα τὰ φύλλα καὶ τὰ φύτρα σὰ Γιαπωνέζικα κομποτεχνήματα»

Καὶ παρακάτω:

«Ὁμορφὴ εἶναι ἡ Σκιάθος τοῦ Θεοῦ μὰ ἡ Σκιάθος τοῦ Παπαδιαμάντη μοῦ φαίνεται ὀμορφότερη!»

BAUDELAIK

L' ALBATROS

ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΘΗ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ

Πολλὲς φρὲς οἱ ναυτικοί, γιὰ νὰ διασκεδᾶνε πᾶνουν τὰ πάλευκα, τρανά τῆς τρικυμίας πουλιὰ, πού σὰν συνταξεδιώτα, ἀργὰ καὶ ραθυμ' ἀκολούθῃνε τὸ πλοῖο, πού μες τὰ βάραντρα κυλάει, τὰ πικρά.

Μὰ μόλις σκλαβωμένα ἐκεῖ στὴν κουπαστὴ τὰ δένουν, οἱ αἰθέριοι βασιλεῖς, σκυφτοὶ καὶ δίχως χάρη πιά, ἀφίνουν τ' ἄσπρα τους φτερά τρισάθλια νὰ πέσουν, καὶ στὰ πλευρὰ τους σὰν κουπιὰ νὰ σέρονται βαρειά.

Αὐτοὶ πούναι τὸς ὀμορφοί, τὰ σύννεφα ὅταν κίτσουν πὼς εἶναι τὴν καμικὸν, κι' ἄσκημοι καὶ ἄλλοι ἄλλοι ἀπ' τοὺς ναῦτες με σουβλιὰ τὰ ράμφη τους κεντρίζουν, κι' ἄλλοι κουτσαίνουν, δείχνοντας πὼς ἔγειναν κουτσοὶ! Μ' αὐτοὺς τοὺς νεφοπρίγκηπας κι' ὁ ποιητὴς πὼς μοιάζει!

Πού τὸν χτυποῦν οἱ τρικυμίες, τὰ βέλη καὶ γελᾶ. Σὰν ξένος, μες τὸν κόσμο αὐτὸν πού πίσω του σκοντάφτει ἀπ' τὰ γιγάντια του φτερά σὰν περπατᾶ!

Μετάφρ. Γ. Σημηριώτης

ΑΠΟ ΤΑ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΝ ΤΗΣ
ΧΑΡΟΥΜΕΝΗΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝ: «ΦΤΟΥ»

Εἴμαστε μιὰ παρέα ἀπὸ πέντε παιδιὰ καὶ κάναμε περίπατο στὸ Λευκὸ Πύργο, κουβεντιάζοντας «περὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων» Μπροστά μας — οἱ περιπατηταὶ ἦταν λίγοι κείνη τὴν ὥρα — πήγαμε μιὰ κυρία μένα μικρὸ κοριτσάκι, πολὺ χαριτωμένο, ἐνῶ ἀπ' τὴν ἀντίθετη μεριὰ ἐρχόνταν δύο ἡλικιωμένες γυναικοῦλες. Οἱ γυναικοῦλες πλησιάζοντας πρὸς τὸ μέρος μας, παρατήρησαν τὸ κοριτσάκι κι' ἄρχισαν ἀμέσως τὸν ἀκόλουθο διάλογο.

— «Τὶ χαριτωμένο κοριτσάκι»

— «Ἀλήθεια πολὺ χαριτωμένο»

— «Φτύστο, καῦμένη, νὰ μὴ βασκαθῆ. Φτοῦ»

— «Φτοῦ, φτοῦ»

Ἐμεῖς χωρὶς νὰ θέλουμε εἴχαμε σταθεῖ κι' ἀκούσαμε μόλις κρατῶντας τὰ γέλια.

Σὲ λιγάκι ἐξακολούθησαμε τὸν περίπατό μας, με νέο κέφι καὶ πρὸ παντὸς με νέο θέμα συζήτησης, τὸ θέμα πού χωρὶς νὰ θέλουν μᾶς ἔδωσαν οἱ γυναικοῦλες.

«Ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα — ἄρχισε ἕνας ἔμβλημα ὄλων εἶναι τὸ φτοῦ. Κατήνησε σὰν σῆμα κατατεθέν.

Περπατᾶ κανεὶς στὸ δρόμο ἤσυχος ὅταν ξαφνικὰ ἀκούει ἕνα «φτοῦ» καὶ δέχεται τὸ σάλιο στὰ ροῦχα του. Κάποιος Νεοέλληνας ἀπ' τὸ μπαλκόνι τοῦ σπιτιοῦ του τὸν περιποιῆται Ἄλλὰ μὴ νομίζετε ὅτι τὰ πράγματα σταματοῦν ἐδῶ. Ἐκεῖνος πού δέχτηκε τὸ φτύσιμο στρέφεται, δείχνη ἀπειλητικὰ τὴ γροθιά του καί:

«Φτοῦ σου, πού νομίζεις ὅτι μπορεῖς νὰ φτύνης ὄλο τὸν κόσμο. Χράκ, φτοῦ».

— «Βγαίνει κανεὶς με βροχερὸ καιρὸ ἔξω — συνέχισε ἄλλος — καὶ πάει βιασ-

τικὸς στὴ δουλειά του, ὅταν ἕνα αὐτοκίνητο θεωρεῖ πρέπον καὶ σκόπιμον νὰ τὸν φιλοδωρήσῃ με λίγες λάσπες. Τότε αὐτὸς, σὰν Ἕλληνας πού εἶναι, ἀντὶ νὰ κἀνῃ τίποτε ἄλλο ἀρχίζει ἀπευθυνόμενος στὸν σωφέρο.

Φτοῦ νὰ χαθῆς. Φτοῦ, φτοῦ»

— «Ἀνεβαίνεις στὸ τραμ — ἐξακολούθησε τρίτος — με τὴν βεβαιότητα ὅτι δὲν θὰ συναντήσης ἐδῶ κανένα πού νὰ φτύνη — γιὰτὶ ἀπαγορεύεται τὸ πτύειν» καθὼς λὲν οἱ πινακίδες — ὅταν:

«Φτοῦ πού νὰ πάσῃ ὁ...»

Μὰ δὲν ὑποφέρεται αὐτὸ τὸ συνάχι.

Φτοῦ, φτοῦ, φτοῦ!...»

Καὶ τὸ δάπεδο δέχεται τὰ «προϊόντα».

Ἡ κουβέντα συνεχιζόταν σ' αὐτὸν τὸν τόνο, ὅταν ξαφνικὰ ἕνας κύριος βγάζοντας τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ αὐτοκινήτου του μᾶς καταλέρωσε με τὰ φτυσίματα του

Καὶ τότε καὶ μεῖς — μὴ ξεχνᾶτε ὅτι εἴμαστε Ἕλληνες — ἀντὶ ἄλλης ἀπάντησης — μὴπως μπορούσαμε νὰ κάμωμε τίποτα ἄλλο; —

«Φτοῦ σου παληοχωριάτη. Φτοῦ σου».

(Ἐπανοὶς διηγήματος)

Τα ρ ζ α ν

ΤΙ ΚΟΣΜΟΣ!..

Ἴδου δύο ἐξισώσεις τερατώδεις ἀπὸ τὴν Ἀλγεβραν τοῦ κόσμου, πρὸ τῶν ὁποίων θὰ ἤμποροῦσεν νὰ ὠχριάσῃ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρχιμήδης.

Καλὴ κεφαλὴ† κακὴ τύχη = κακὴ κεφαλὴ

Κακὴ κεφαλὴ† καλὴ τύχη = καλὴ κεφαλὴ

Τὶ κόσμος! Αἶ;

Π. Τ. Δημητρακόπουλος

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤ' ΗΛΙΑ

Μέ τὰ πρῶτα κοκόρια ποῦ λάλησαν στὸ χωριὸ ἢ Λένιω βρέθηκε στὸ πόδι.

Σιγύρισε πρῶτα, πρῶτα, τὸ σπιτάκι τους κι' ἀφοῦ ἀναψε μιὰ καλὴ φωτιὴ γιὰ τὸ γάλα, τράβηξε στὸ κοιτέσι νὰ βγάλῃ τίς ὄρνιθες στὴ βοσκή.

Σὰν τέλειωσε ἡ Λένιω τὸ νοικοκυριὸ βάλθηκε μὲ σπουδὴ μεγάλη νὰ ἀνάγῃ τὴν τουαλέτα της.

Πλύθηκε μὲ τὸ δροσερὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ, ἐκεῖ δά, πλάι στὰ κόκκινα γεράνια σφυκτόπλεξε τίς πλεξίδες της κι' ἐπειτα περνώντας πάνω ἀπ' τὰ ὑφαντὰ ἀπρόρουχα τὴν κλαδοτὴ της φούστα κίνησε καμαρωτὴ γιὰ τὴν ἑαδέλφη της, τὴν Μαρία.

Εἶχαν μείνει σύμφωνες μὲ τὴ Μαρία μιὰ κι εἶχαν αὐτὲς δικό τους ζῶ νὰ πάνε μαζί στὸ πανηγύρι τοῦ Προφήτ' Ἡλία.

Τώρα καθισμέτες κι' δυὸ πάνω στὸ καλοδεμένο ἄλογο ποῦ εἶχε τὴν σέλα του σκεπασμένη μὲ τὴν πιδ ὄμορφη κουβέρτα ἀναίβεναν τὸ βουνὸ ποῦ ἦτανε χαρὰ Θεοῦ, κείνη τὴν μέρα.

Ὁρθόνονταν μπροστὰ τους ὀλοπράσινο τὸ ἐκκλησάκι τοῦ Προφήτ' Ἡλία μὲ τὰ δυὸ του καμπαναριὰ φάνταζε σὰν ὄρθιος ἄγγελος μὲ ἀνοιχτὰ φτερά.

Σὰν ἄγγελος ποῦ ἀνοίξε τὴν ἀγαλιά του γιὰ νὰ δεχθῇ χαρούμενα ὄλο χωριὸ ποῦ ἐρχόταν σ' αὐτόν, μὲ τίς πολυχρώμες Κυριακάτικες φορεσιές του, τὰ δῶρα του καὶ τὴν εὐλαβικὴ κι' ἀγνή ψυχὴ του.

Ἰδομένους φτάσανε ἡ κοπέλλες στὸ ἐκκλησάκι τοῦ Προφήτ' Ἡλία κι' ἀφοῦ ποτίσανε τὸ ζῶ στὴν μαρμαρένια γούρνα τὸ δέσανε κοντὰ στὸν γεροπλάτανο καὶ πῆγαν αὐτὲς νὰ χαιρετήσουν.

Ἡ Λένιω μὲ τὸ βασιλικὸ καὶ τ' ἄλλο λουλούδια γιὰ νὰ στολίσῃ τὴν εἰκόνα του καὶ ἡ Μαρία μὲ τὸ κεχομιῆ—ἀρενιο λάδι ποῦ τὸ 'χε τάμα νὰ τὸ φέρῃ

στὴν γιορτὴ του.

Στὸ μεταξύ φθάναν κι' οἱ πραγματευτάδες καὶ στρώναν τὰ καλὰ τους στὴ μιὰ γωνιὰ τοῦ προαυλιοῦ. Βραχιόλια, μαγνάδια πλουμιστά, γαϊτάνια, σφυρίχτρος, δακτυλίδια, κορδέλες, χτένες, καρφίτσες.

Κι' ἀπ' τὴν ἄλλη πάλι βάλαν τὰ φαγώσιμα· μέλι ποῦ ἀστραφτε σὰν κάντιο, ζαχαρωτὰ στραγάλια, λουκούμα, σερπέτια, χαλβάδες στολισμένους μὲ σουσάμι καὶ κόκκινα κουφέτα κι' ὅτι ἄλλα καλούδια βάλῃ ὁ νοῦς σου.

Κι' ὕστερα τὸ μεσημέρι ὅταν ῥοδοκοκκίνησαν στὴν σούβλα τὰ ἄρνια καὶ μωσχοβόλισε τὸ γύρω τους, στρώθηκε τὸ χωριὸ στὸ φαγοπότι.

Βγάλαν οἱ νοικοκυρὲς σπανακόπητες γαλατομπύρεκα, χύθηκε ἄφθονο γλυκὸ κρασάκι καὶ κόρωσε τὸ γλέντι.

Λυγερὲς καὶ παληκάρια πιασθήκαν τὸν χορὸ καὶ μὲ τίς πρῶτες φωνὲς ποῦ πεταχθήκαν ἀπ' τὴν γκαίντα καὶ πλημμυρίσαν τὸν ἀέρα, πλουμιστὸ μαντήλι κυμάτισε, πλεξούδες μὲ οὐρανεῖς κορδέλες ριχθῆκαν πρὸς τὰ πίσω καὶ μιὰ σειρά ἀπὸ πόδια μὲ λογιῶ λογιῶ χρωματιστὰ καλτσούνια κάνανε τὴν φιγούρα τους.

Ἔτσι ἀπ' τὴν ὥρα κείνη ὡς τὸ βράδι βαρούσαν τὰ γλυκὰ παιγίδια. οἱ γκαίντες, τὰ νταούλια, τὰ βιολιά.

Τραγουδούσαν οἱ λεβέντες, πηγαυοερχόνταν οἱ ῥοδομάγουλες στὴ βρύση ξαναμένους ἀπ' τὸν χορὸ καὶ ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ σεργιάνιζαν οἱ γοιές, κι' οἱ γέροι ποῦ εἶχαν τραβηχθῆ στὸν ἴσκιο ἀπ' τὰ πλατάνια γιὰ νὰ βροῦν δροσιὰ κι' ἀνάπαυση.

Μόνο, σὰν χάθηκε ὁ ἥλιος μέσα σὲ δύση χρυσαφένια κι' ἄρχισαν νὰ γυρίζουν τὰ σπουργίτια στὶς φωλιές καὶ νὰ τιτιβίζουν γύρω ἀπ' τὸ μορφο καμπαναριὸ, ξεσηκώθηκαν κι' οἱ πανηγυριῶτες.

Ξαναφόρτωσαν τίς βελέντζες καὶ

τ' ἄδεια τους καλάθια πάνω στὰ γαϊδουράκια καὶ στ' ἄλογο τὰ χωριανὰ, κι' ἀρχίσανε σιγὰ σιγὰ μὲ γέλια καὶ τραγούδια νὰ καταιβένουν τὸ βουνό.

Κείνη τὴν γαλανὴ τὴν νύχτα, σὰν κλουμιστικὴ μ' ἀστέρια ὁ οὐρανὸς καὶ βγήκε τὸ φεγγάρι πρόβαλλε καὶ τὸ κλησάκι τοῦ Προφήτ' Ἡλία μὲ ὄψη χαρούμενη καὶ ἱκανοποιημένη.

Μέσα, ἓνα μαβὶ καντήλι μὲ χρυσὰ στολίδια ἔκαιγε μπρὸς στὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγιοῦ κι' ἦταν γλυκεῖα ἡ ἀτιμόσφαιρα ἀπὸ τὴν γειτονιὰ τῆς προσευχῆς καὶ τὴν μωσχοβολιὰ τοῦ λειβανοῦ.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ

ΔΙΚΗ ΦΩΝΗΤΩΝ

(Στὴν ἐποχὴ τοῦ ἄρχοντα Ἀριστάρχου Φαληρέως, στίς 7 τοῦ μηνὸς Πυανεψιώνος, τὸ *Σίγμα* ἔκανε ἀγωγή τὸ *Ταῦ* μπρὸς στὰ 7 φωνήεντα, μὲ τὸν ἰσχυρισμὸ πὼς τοῦ ἀφαιρέθη καν ὅλες οἱ λέξεις ποῦ προφέρονται μὲ διπλὸ ταῦ).

Ἐνόςφω μὲν, κύριοι δικασταί! αὐτὸ ἐδῶ τὸ Ταῦ, πέροντας ὅσα μου ἀνῆκαν καὶ μπαίνοντας ὅπου δὲν ἔπρεπε μὲ ἀδικοῦσε λίγο, ὑπέφερα κάπως τὴν ἀδικία κι' ἔκανα πὼς δὲν ἀκουα μερικὰ ἀπ' ὅσα λεγόταν, χάρις στὴ μετριοφροσύνη, ποῦ, καθὼς ξέρετε, ἔχω, σὲ σὰς καὶ στ' ἄλλα γράμματα. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἔφτασε σὲ τέτοια πλεονεξία ὥστε νὰ μὴν ἀρκεῖται στίς ἀρπαγὲς ποῦ ὑπόφερα ἄλλα νὰ θέλῃ νὰ μεταχειρισθῇ περισσότερη βία, ἀναγκάζομαι νὰ τὸ μηνύσω σήμερα σὲ σὰς ποῦ μᾶς γνωρίζεται καὶ τὰ δυὸ γιὰ τὸ πολὺ φοβοῦμαι μήπως μὲ διώξει σὲ λίγο καιρὸ ἀπ' ὅλες τίς θέσεις μου καὶ μὲ ἐξαφανίση ἐντελῶς ἀπ' τὸν ἀριθμὸ τῶν γραμμάτων, ὥστε νὰ μὴν εἶμαι ἄλλο τίποτα παρὰ ἓνας ἀπλὸς ἦχος.

Εἶναι λοιπὸν ἀναγκαῖο ὄχι μόνο ἔσεῖς ποῦ δικάζετε τώρα, ἀλλὰ καὶ τὰλλα γράμματα νὰ φυλαχτοῦν ἀπ' τίς ἀπόπειρες του γιὰ τὸν ἀντιπροσώπου ὁ καθένας ν' ἀφήνῃ τὴν θέσιν του καὶ νὰ μπαίνει σὲ ξένη θέσιν διὰ τῆς βίας κι' ἂν

Ἐξω στὸν ἀδλόγγρο, φάνταζαν παράξενα πάνω στὰ μουντὰ χόρτα, σκορπισμένα χαρτιά, πεσμένες, καραμέλες, φύλλα ἀπὸ μπακλαβάδες, φούντες, κομμάτια ἀπὸ φθηνὰ βραχιόλια καὶ νυαλιὰ.

Καὶ τὸ φεγγάρι ποῦ ἔλαμπε ἀνάμεσα στ' ἀστέρια τὰ πολλά, ἀσήμωνε ὅλη τὴν νύχτα, τὰ σημάδια τοῦτα τῆς εὐλαβείας καὶ τοῦ γλεντιοῦ ποῦ εἶχαν ἀφήσῃ οἱ πανηγυριῶτες πάνω στὴ πιδ ψηλὴ κορφοῦλα τοῦ βουνοῦ.

(Γ' Βραβεῖον Διηγήματος)

Θέτις

αὐτὸ τὸ ἐπιτρέψετε σεῖς ποῦ χωρὶς τὴ συμμετοχὴ σας δὲν γράφεται τίποτα, δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πὼς εἶναι δυνατόν νὰ διατηρηθοῦν αἱ τάξεις καὶ οἱ νόμοι ποῦ μᾶς κυβερνοῦν ἀνέκαθεν. Ἄλλὰ δὲν μπορῶ νὰ πιστέψω πὼς θὰ δεῖξετε τόση ἀμέλεια καὶ ἀδυναμία, ὥστε νὰ ἐπιτρέψετε τὰ ἄδικα· μά κι' ἂν ἀκόμα φανῆτε ἄδικα, πᾶγμα ποῦ δὲν φαντάζομαι, ἐγὼ πάλι θὰ ἐπιδιώξω νὰ βρῶ τὸ δίκην μου.

Μακάρι νὰ ἐμποδιζόταν ἡ αὐθάδεια τῶν ἄλλων γραμμάτων μόλις ἄρχισαν νὰ παραβιάζουν τοὺς νόμους. Δὲν θὰ βλέπαμε τότε νὰ ἐξακολουθῆ ὁ πόλεμος τοῦ *λάμδα* πρὸς τὸ *ρῶ* ποῦ μαλώνουν γιὰ τὸ *κινήρεως* καὶ *κεφαλαργία*, οὔτε τὸ *γάμμα* θὰ συναγωνιζόταν πρὸς τὸ *κάππα*, εἰς τὸ *γναφεῖον* περὶ τῶν *γναφάτων*, θὰ ἔπανε δὲ καὶ τοὺς καυγάδες του μὲ τὸ *λάμδα* καὶ δὲν θ' ἄρπαζε ἢ μᾶλλον δὲν θ' ἄκλεβε τὸ *μόγισ*. Τέλος τὰλλα γράμματα θάμεναν ἡσυχὰ Καλὸ εἶναι τὸ καθένα νὰ μείνῃ στὴ θέσιν του γιὰ τὴν ὑπερβάσις τῶν ὀρίων εἶναι παραβάσις καθε δικαιοσύνης.

Ἐκεῖνος ποῦ πρῶτος μᾶς διετύπωσε αὐτοὺς τοὺς νόμους ὁ νησιώτης Κάδμος ἢ ὁ Παλαμίδης τοῦ Ναυπλίου ἢ ὁ Συμεωνίδης—γιὰ τὸν αὐτὸν ἀποδίδουν

πολλοί αὐτὴν τὴν ἐφεύρεση—αὐτὸς ὄχι μόνον καθώρισε τὴν τάξη ποῦ πρέπει νὰ ἔχη τὸ καθένα μας, ἀλλὰ καθώρισε καὶ τὴ ποιότητα καὶ τὴ δύναμὴ μας. Καὶ σὲ σᾶς, κύριοι δικασταί, ἔδωσα τὴ μεγαλύτερη τιμὴ, ἀφοῦ καὶ μονάχα μπορείτε νὰ σχηματίσετε ἦχον, στὰ ἡμίφωνα δὲ ἔδωσα τὴ δεύτερη τάξη γιατί ἔχουν ἀνάγκη σοκοῦ γιὰ ν' ἀκουσθοῦν, τὴν τελευταία δὲ ἰάξη ὥρισε νὰ ἔχουν τὰ ἑννέα ὑπόλοιπα ποῦ δὲν μποροῦν ν' ἀποτελέσουν ἦχον. Ἔχουν λοιπὸν καθῆκον τὰ φωνήεντα νὰ φυλάγουν τοὺς νόμους αὐτούς.

Αὐτὸ δὲ ἐδῶ τὸ *Taū*, (γιατὶ δὲν μπορῶ νὰ τὸ δώσω ἄλλο χειρότερο ὄνομα ἀπ' αὐτὸ ποῦ ἔχει καὶ ποῦ μὰ τὴν ἀλήθεια δὲν θάκουόταν μόνον ἂν δὲν πῆγαιναί μαζί του τὸ α καὶ τὸ υ) ἐτόλμησε νὰ μ' ἀδικήσῃ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο καὶ μ' ἔδωξε ἀπ' τὰ ὀνόματα καὶ ῥήματα, τοὺς συνδέσμους καὶ τὴς προθέσεις. Μπορῶ λοιπὸν νὰ ὑποφέρω μιά τόσο σκληρῶ ἀδικία; Μὰ καιρὸς εἶναι νὰ σᾶς πῶ πῶς ἡ ἀφορμὴ καὶ ἡ ἀρχὴ ἀπ' τὴς ἀδικίας του.

Ἔτυχε κάποτε νὰ βρίσκουμαι στὸ Κύβηλο, μιά ἀρκετὰ εὐχάριστη πόλη, ποῦ, καθὼς λέν, εἶναι ἀποικία τῶν Ἀθηναίων. Εἶχα δὲ μαζί μου τὸ ἀγαθώτατο ῥῶ καὶ κατέβηκα στὸ σπῖτι κάποιου κωμικοῦ ποιητοῦ Λυσιμάχου ποῦ κατὰ τὸν καιρὸν καθὼς φαινόταν ἀπ' τὴ Βοιωτία, ἰσχυρίζονταν ὅμως ὅτι ἦταν ἀπ' τὴν καρδιά τῆς Ἀττικῆς.

Σαυτουνοῦ λοιπὸν τὸ σπῖτι ἀνακάλυψα τὴς ἀξιώσεις τοῦ ταῦ. Ὡς τὴ στιγμὴ ἐκείνη σπάνια τολμοῦσε νὰ λέῃ *τετταράκοντα*. Καὶ ἂν καὶ μὲ στεροῦσε μιανῆς λέξεως ποῦ ἀποτελοῦσε μέρος τῆς, νόμιζα πὼς τὸ πρᾶγμα ἦταν συνηθεισμένο μεταξὺ γραμμάτων ποῦ ἀναγράφονταν μαζί. Ὅχι δὲ μόνον αὐτὸ ἀλλὰ καὶ ὅταν μοῦ ἀφαίρεσε τὸ *τῆμερον* καὶ τὰ ὅμοια, ἄκουσα αὐτὴ τὴ προφορὰ μὲ ὑπομονὴ καὶ χωρὶς ἀγανάκτηση.

Ὅταν ὅμως κἀνεντας ἀπ' αὐτὰ τὴν ἀρχὴ τόλμησε νὰ πῆ *καττίτερον*, *κώττυμα* καὶ *κίτταν*, ἀργότερα δὲ διώχνοντας κάθε ντροπὴ νὰ πῆ καὶ *βα-*

σίλιτταν, τότε ἀγανάκτησα, ἀναψα καὶ φοβήθηκα μήπως λίγο κατ' ὀλίγον ὀνομασθοῦν καὶ τὰ σύκα *τύκα*.

Συγχωρῆστε γιὰ τὸ θεὸ τὴ δίκαια ὀργὴ ἑνὸς δυστυχισμένου· ὁ κίνδυνος δὲν εἶναι γιὰ μικρὰ καὶ τυχαῖα πράγματα· χάνω τὰ προσφιλέστερά μου πράγματα μὲ τὰ ὁποῖα πάντα ἔζησα· ἀφοῦ ἄρπαξε ἀπ' τὴς μασχάλης μου, ἄς ποῦμε ἔτσι, τὴν κίσσαν καὶ τὴν ὀνόμασε *κίτταν*, μὰ φήρεσε δὲ τὴν φάσσαν μὲ τὰς νήσας καὶ τοὺς κόσσυφας παρὰ τὴν ἀπαγόρευση τοῦ Ἀριστάρχου. Πόσες δὲ μέλισσες δὲν ἔχασα ἐξ αἰτίας του! Κι' ἀφοῦ ἦρθε καὶ στὴν Ἀττικὴ ἀκόμα ἄρπαξε ἀπ' τὸ μέσον τῆς τὸν Ὑμηττόμπεδος ἀπ' τὰ μάτια σας.

Ἄλλὰ τί τὰ λέω αὐτά; Μ' ἔβγαλε ἀπ' ὅλη τὴ Θεσσαλία ἔχοντας τὴν ἀπαίτηση νὰ τὴν λέν *Θετταλία*, μ' ἀπέκλεισε ὅλη τὴ θάλασσα, κι' οὔτε κανένα πᾶσσαλο μ' ἔφησε. Τὸ ὅτι δὲ εἶμαι ἀνεξίκακο γράμμα τὸ ξέρετε καὶ σεῖς, γιατί ποτὲ μοῦ δὲν ἐμήνυσα τὸ *Ζῆτα*, ἂν καὶ μ' ἀφαίρεσε τὸν σμάραγδον κι' ὀλόκληρη τὴ Σμύρνη, οὔτε τὸ *ξί* ποῦ παρέβηκε κάθε συνθήκη κ' ἔχει σύμμαχο τὸν Θουκυδίδη.

Κι' ἐγὼ μὲν εἶμαι τέτοιο.

Ἄς δοῦμε τώρα πόσο βίαιο καὶ πρὸς τὰ ἄλλα γράμματα εἶναι αὐτὸ ἐδῶ τὸ *Taū*. Τὸ ὅτι δὲ δὲν ἐσεβάσθηκε κανένα κι' ἀδικήσε καὶ τὸ *δέλτα* καὶ τὸ *θῆτα* καὶ τὸ *ζῆτα* καὶ σχεδὸν ὅλα τὰλλα στοιχεῖα, φέρετε ν' ἀκούσουμε τί λένε ἐναντίον του αὐτὰ τὰ ἴδια γράμματα π' ἀδικήσε. Ἀκοῦτε, κ.κ. δικασταί, τὸ μὲν *δέλτα* νὰ λέγαμ' ἀφῆρεσε τὴν ἐνδελείαν καὶ θέλει παρὰ πάντα νόμον νὰ λέγεται *ἐντελέχεια*, τὸ δὲ *θῆτα* νὰ παραπενοῖται καὶ νὰ τραβᾷ τὰ μαλλιά του γιὰ τῆστέρηση τῆς κολοκυθιάς καὶ τὸ *ζῆτα* γιατί δὲν μπορεῖ πῶς οὔτε νὰ σφυρίξῃ, οὔτε νὰ σαλπίζῃ. Ποιὸς λοιπὸν μπορεῖ νὰ τὰ ὑποφέρει αὐτά; Ποιὰ ποιὴν θάκουσε γιὰ τὴν τιμωρία τοῦ παμπόνηρου ταῦ;

Δὲν ἀδικεῖ δὲ μόνον τὸ ὁμόφυλό του γένος τῶν στοιχείων, ἀλλὰ κι' αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς ἀνθρώπους μὴ ἐπιτρέποντάς

Ο ΠΑΛΑΜΑΣ ΠΕΖΟΓΡΑΦΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ

Λογὰ Λόγια

Ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς δὲν εἶναι μονάχα ὁ μέγας ποιητῆς. Ὡς πεζογράφος ἐπιμελεῖται τοῦ ὕφους ὅσον ὀλίγοι. Ὡς στοχαστῆς εἶναι βαθύτατος καὶ ἀπαράμιλλος. Παραθέτουμε παρακάτω μερικὲς σοφώτατες σκέψεις του σταχυολογημένες ἀπ' τὸ προτελευταῖο βιβλίον του «Ἡ ποιητικὴ μου» ποῦ ἀπο εἰσεῖ τὸ πρῶτο μέρος ἐκτενεστέρου του ἔργου μὲ τὸ τίτλο «Τὰ χρόνια μου καὶ τὰ χαρτιά μου». Εἰδικώτερα εἶναι παρμένες ἀπὸ τὸ κεφάλαιον «Ὁ Ποιητῆς».

Τῶν πραγμάτων ἡ σημασία δὲ βρίσκει τόσο στὰ ἴδια τὰ πράγματα ὅσο στὴν ὥρα τους καὶ στὸν τρόπο ποῦ τὰ μεταχειρίζεται κανεὶς. Τὰ πρῶτα δὲν εἶναι οὔτε ποιητικά, οὔτε ἀντιποιητικά· γίνονται μονάχ' ἀπὸ κείνον ποῦ ἐμπνέεται ἀπ' αὐτά, σύμφωνα μὲ τὴν ποιητικὴν του δύναμιν ἢ μὲ τὴν ἀντιποιητικὴν του ἀδυναμίαν.

* *

Τὸ μεγαλεῖο τοῦ προφήτη δὲν εἶναι πὼς προλέγει τὰ μέλλοντα. Εἶναι πὼς βροντοφωνεῖ μιὰν ἀλήθειαν ἀκατάστα-

τους τὰ μεταχειρίζονται ἀπ' εὐθείας τὴ γλῶσσα τους, καὶ καλὰ ποῦ τὸ θυμήθηκα, μὲδιωξε κι' ἀπ' αὐτὴ γιατί θέλει νὰ λέγεται *γλώττια* κι' ὄχι γλῶσσα. Ἄλλ' ἄς ξαναγυρίσω στοὺς ἀνθρώπους κι' ἄς συνηγορήσω γιὰ τὰ παραβιασθέντα δικαιώματά τους. Προσπαθεῖ μὲ κάτι συνδυασμοὺς νὰ στρεβλώνη καὶ ν' ἀλλοιώνῃ τὴ φωνὴ τους. Ἄν π.χ. κανένας δῇ κάτι τὸ καλὸ καὶ θέλει νὰ τὸ πῆ τὸ ταῦ πέφτοντας μέσα στὸ στόμα ποῦ ἀναγκάζει νὰ πῆ *ταλὸν* θέλοντας νὰ χεῖ σὺλα τὴν προεδρεία. Ἄλλος πάλι μιᾶ γιὰ τὸ κῆμα, τὸ ταῦ δὲ τὸ μεταβάλλει σὲ *κῆμα*. Καὶ δὲν ἀδικεῖ μόνον ἀνθρώπους τυχαίους ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν μέγιστον βασιλεῖα ποῦ μπρὸς του τρέμει ἡ

ρα καὶ τῶν πιὸ ταπεινῶν καὶ τῶν πιὸ δυνατῶν.

* *

Πολλὲς φορὲς ἄκουσα νὰ λένε γιὰ τὴ δυσκολία ποῦ ὑπάρχει τώρα μὲ τὴν τεράστια προκοπὴ τῆς βιομηχανίας νὰ ξεχωρίσῃ κανεὶς τ' ἀληθινὰ διαμαντιὰ μὲς ἀπὸ τὰ ψεύτικα ποῦ λάμπουνε στὰ μάτια τοῦ κόσμου σὰν τ' ἀληθινὰ καὶ σὰν ἐκεῖνα κάνουν τὴ δουλειὰ τους.

Ἔτσι...[λένε καὶ] γιὰ τοὺς ψευτοποιητάδες, γιὰ τοὺς μισοὺς καὶ γιὰ τοὺς κάλπικους ἐκείνους ποῦ τόσο ἐπικίνδυνον στὴν κοινωνία εἶναι καθὼς παρουσιάζονται καὶ τόσο ἄκοπα μποροῦνε στὸ πλευρὸ τοῦ ποιητῆ νὰ σταθοῦνε σὰν ἴσοι του ἢ στὸ θρόνον του νὰ καθήσουν σὰ νὰ εἶναι ἀπὸ τὸ αἷμα του καὶ κανεὶς νὰ μὴν τοὺς πάσῃ μυρουδιά!...

Μὰ ὅπως καὶ κανένα μαργαριτάρι δὲ μπορεῖ νὰ κρυφτῆ μπροστὰ στὸ ἀρματωμένο μάτη τοῦ ἐμπειρογνώστη, τοῦ μᾶστορα ποῦ τὸ ξεχωρίζει, ὅμοια-νομίζω καὶ κανένας μισὸς ἢ νόθος ποιητῆς ἀ-

στεριά καὶ ἡ θάλασσα καὶ ἐνῶ λέγεται Κύριος τὸν ὀνομάζον *Τύρον*.

Κι' ἔτσι μὲν ἀδικεῖ τοὺς ἀνθρώπους στὴς λέξεις· καὶ στὰ ἔργα-Κλαῖνε οἱ ἀνθρώποι καὶ καταριῶνται πολλὲς φορὲς τὸν Κάδμο γιατί ἔβασε στὴν οἰκογένειαν τῶν γραμμάτων τὸ *ταῦ*. Λένε πὼς μιμούμενοι τὸ σχῆμα του οἱ τύραννοι ἔκοψαν ξύλο καὶ παλουκῶνουν τοὺς ἀνθρώπους.

Γιὰ ὅλα αὐτὰ λοιπὸν γιὰ πόσους θανάτους νομίζετε πὼς ἀξίξῃ τὸ ταῦ; Κατὰ τὴ γνώμη του πρέπει νὰ τιμωρῆθῃ κρεμάζοντάς το ἀπ' τὸ ἴδιο τοῦ σχῆμα, ἀφοῦ ὁ σταυρὸς ἀπ' αὐτὸ δημιουργήθηκε».

Μετὰφρασις Ν. Γεωργίτσα

δύνατον ως τὸ τέλος νὰ μείνη περῶν-
τας γι' ἀληθινός. Μὰ χρειάζεται νὰ βο-
ηθήσῃ σὲ τοῦτο κάποιον χρονικὸ μάκρε-
μα· ἢ προοπτικὴ τῆς ἱστορίας. Τοῦ ποι-
ητῆ τὸ ἔργο, κί' ὅσο κί' ἂν κομματιαστὰ
καὶ μέ χίλια ἐμπόδια καὶ μέ χίλια βάσα-
νὰ τὸ πραγματοποιήσῃ, θὰ φανῆ, ὕστε-
ρα ἀπὸ καιρὸς, μὲ θαυμαστὴ ἐνότητα
καὶ τάξη, σὰν ἓνα οἰκοδόμημα, παλάτι,
κἀστρο, ναός.

* *

Στοχάζομαι: Τάχα κί' ἐγώ, πού τώ-
ρα μὲ τέτοια περήφανη πίστη δηλώνομαι,
τάχα κί' ἐγὼ στέκω βέβαιος πὼς εἶμαι
σπλάγχο ἀπὸ τὸν ἀγνὸ καὶ τὸν ἀληθινὸ
καὶ πὼς δὲν εἶμ' ἓνας ἀπὸ τοὺς λογῆς
μισοὺς καὶ κάλπικους πού χωρὶς οἱ ἴδι-
οι οἱ δύστηνοὶνὰ τὸ καταλαβαίνουν, ἔρχο-
νται κί' ἀνάβουν καὶ σβύνουν γοργὰ σὰν
λαμπυρίδες καὶ σὰν τὶς ἀστραπόπετρες;

* *

Θυμοῦμαι τὸ στίχο τοῦ Λαμαρτίνου:
«ὁ πεζὸς λόγος γύψινος, χάλκινος εἶναι
ὁ στίχος». Στίχος ὠραῖος, βαθιονόητος
μὰ πόσο φαίνεται ἀποκλειστικός! Ὑπάρ-
χουν πεζογράφοι πού ὁ λόγος τους εἶναι
ἀπ' τὸ ἴδιο μέταλλο τοῦ σίχου καὶ ἀ-
πὸ σφιχτότερο ἀκόμα.

Ὁ πεζὸς ὁ λόγος τῶν Ἡράκλειτων
καὶ τῶν Πλατῶνων εἶναι φτερωτὸς κα-
θὼς εἶναι ὁ στίχος Ηινδάρων καὶ Σοφο-
κλέων. Στὴν ἔξοχην ἀνάπτυξη τοῦ πε-
ζοῦ λόγου πόσα ποιήματα διαβάζουμε
πεζογραμμένα!... Κάθε φορὰ πού ἡ
φράση περιέχει βαθεῖα συγκίνηση γίνε-
ται, ἀθέλα, στίχος.

* *

Ὁ ποιητὴς, καθὼς ζῆ στὶς κορφές,
ἔτσι καὶ ἀπὸ τὶς κορφές ἀνθολογᾷ τ'
ἀντικείμενα μὲ τὰ ὅποια μπορεῖ νὰ
ρθῆ σὲ συνεννόηση. Στὴ μὴ κορφῇ βροί-
σκονται οἱ λεπτεπίλεπτα ὑφασμένοι δι-
αλεχτοί· στὴν ἄλλη τὴν κορφῇ οἱ ἀπ-
λοὶ ὁ λαός. Αὐτὰ τὰ δυὸ στοιχεῖα κά-
νουν καὶ τὸν κόσμον πού ἀκούει: τὸν
ποιητῆ, καὶ τὸν κόσμον ἀπὸ τὸν ὁποῖο
πηγάζει ὁ ποιητὴς... Στὴ μέση στέκον-
ται οἱ μέτριοι πού φαντάζονται πὼς

ἀξίζουν, τὰ συνηθισμένα μυαλά, οἱ συ-
χνὰ λεγόμενοι μορφωμένοι, τῆς τέχνης
οἱ πληγές, τοῦ λόγου τὰ ἄλογα.

* *

Ὁση μουσικὴ κί' ἂν κρύβη μέσα
του ὁ στίχος, ὅσο κί' ἂν ἡ λεγόμενη
«μουσικὴ ποίηση», μὴ πανώρια ὄψη
τῆς διπρόσωπης ἢ, καλύτερα, τῆς πολυ-
πρόσωπης ποιητικῆς εἶναι, δὲ στέκεται
νὰ λησιμονοῦμε πὼς ἄλλο στίχος καὶ ἄλ-
λο ἦχος, πὼς ὁ ποιητὴς δὲν ἐκφράζεται
μονάχα σὰ μουσικός, πὼς ὅσοι θέλουνε
ν' ἀκούσουν σωστὴ μουσικὴ πηγαίνουν
στάθδεῖα καὶ ὄχι στάβιβλία τῶν ποιητῶν,
πὼς ὁ ποιητὴς μιλεῖ καὶ στὸ νοῦ καθὼς
μιλεῖ στὴν καρδιά, πὼς ὁ λόγος ἀνάμε-
σα στὴν ἀπροσδιόριστη χάρη του ἔχει
καὶ δικό του ὄρισμένο νόημα, καθὼς ἔ-
χει νόημα καὶ ἡ ὁμορφιά· καὶ πὼς πῶ
πολὺ κί' ἀπὸ κάθε τεχνίτη στὸν ἦχο,
στὸ χρῶμα, στὴ πέτρα, ὁ τεχνίτης τοῦ
λόγου ὑψώνεται σὲ ἠθικώτερο ἐπίπεδο,
καὶ, μὲ τὰ πνευματικὰ μέσα πού διαθέ-
τει, ὁ προσορισμὸς του εἶναι ἀμεσώτερα
ἠθοπλαστικός καὶ ἡ λειτουργία του κοι-
νωνικὴ φανερώτερα.

* *

Ὁ κοινωνικὸς ἀπόστολος εἶναι...
προωρισμένος κάτι γύρω του νὰ καλη-
τερέψῃ, νὰ ἀνυψώσῃ, νὰ γιατρέψῃ καὶ
νὰ ἐξευγενίσῃ, ὅσο καὶ ἂν τριγύρω του
ὄλο καὶ ἀντίθετος τοῦ ἔγραψεν ἡ μοί-
ρα του νὰ συναπαντᾷ καὶ ὄλο μὲ πολέ-
μους δοσοληψίες νὰ ἔχη.

Θλιβερὴ ἱστορία ἡ ἱστορία τοῦ ποι-
ητῆ στὴν κοινωνίαν ἀνάμεσα. Κοντύλι
κρατεῖ κί' αὐτός, κοντύλι κί' ὁ τελευταί-
ος μελανωτῆς τοῦ χαρτιοῦ καὶ ὁ τελευ-
ταῖος λογαριαστής ἐνὸς τοκογλύφου. Τὸ
κοινὸ τοῦ ὄργάνου δύσκολα πείθει τὸν
ἀνίδεο πὼς δὲ μπορεῖ κί' αὐτὸς νὰ τὸ
κρατήσῃ, καὶ πῶς, ἀφοῦ μὲ τὸ κοντύλι
βαστᾷ ἓνα κατάστιχο, σκαλίζεις μὴ
διατριβὴ καὶ σκαρώνεις ἓνα στίχο, πρέ-
πει νὰ ξεχωρίζῃς τὸν Δάντη ἀπὸ τὸ
σύγχρονό του ἐκεῖνο πού ἔγραφε πὼς
οἱ στίχοι τοῦ Δάντη ἦταν καλοὶ γιὰ νὰ
τυλίγωνται λουκάνικα.—

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΜΕΙΝΕ, ΜΗ ΦΕΥΓΕΙΣ!...

Ἦλιε, πού φεύγεις νὰ κρυφτῆς
στ' ἀγνωστά σου παλάτια,
ἦλιε γιὰ στάσου μὴ στιγμή
ἀκόμα νὰ φωτίσης
τὰ κουρασμένα, τὰ θαμπά μου
ἀπὸ τὸ δάκρυ μάτια.
Γιὰ στάσου... Στάσου μὴ στιγμή.
Στὸ κῦμα μὴ βουτήσεις.
Ἄχ Ἦλιε μου! Πὼς σ' ἀγαπῶ!
Ἐσὺ σαι πού μοῦ δίνεις
ζωὴ μὲ τὶς ἀχτίνες σου.
Φοβᾶμαι τὸ σκοτάδι.
Θαρρῶ πὼς κρύβει θάνατο
γιὰ μένα. Κί' ὅταν φεύγεις,
σὰν τώρα, ὦ! πὼς θλίβομαι·
σὰν ἔρχεται τὸ βράδυ.
Γιατί λοιπὸν δὲν στέκεσαι;
Τὶ φεύγεις; ὦ! ἀκριβὲ μου!
Ὁμιε κοντεύει νὰ χαθῆ
ὁ βασιλείας τῆς μέρας.
Κί' ὡς συλλογιέμαι τὴ νυκτιὰ
πού ἔφτασε, πὼς τρέμω!
....Ριγῶ κί' ἀρχίζει νὰ φ' σὰ
νυχτερινὸς ἀγέρας.

Τάσος Λούζης

Φθινοπωρινὰ Ὀνειροαγνέματα

Ὁλ' ἄρρωστα, χλωιά, κίτρινασμένα.
Φῖλλα, πίκρες, χαρές ὅλα θλιμμένα
τραβᾷς ἀργὰ στὸν ἴδιο δρόμο ἀντάμα,
Φριγώντας σμίγοντας: στερνὸ τους κλάμα.
Στοὺς θάμνους τὸ τριζόνι σιγοκλαίει
καὶ ἡ θύμιση σ' ἀργόσυρτο σκοπὸ,
κάποιον τραγούδι ἀπόψε ἀργολέει
γιὰ κάτι φευγάτο, γιὰ κάτι παλιό.
Καί μεσ' τῆς φύσης τὸ πένθιμο θρηνο
κρατᾷ σιγόντο ἢ δόλια ψυχῆ,
πικροθρηνώντας γιὰ τὸ παλιὸ ἐκεῖνο,
π' ἀνθίζοντας μὴ χρυσορόδιν' αὐγῆ,
ξεψύχησε στὴν ἀγκαλιὰ τ' ἀπείρου,
σὰν μὴ ὠχρὴ σκιά κάποιου ὄνειρου.

Ἄγνη

ΣΥΜΜΕΡΙΣΤΗΚΕ Τῆ ΧΑΡΑ

Ἡ Μαριὼ τὸ Μαντζουράνι ἔτρε-
ξε ὅσο τὴν κρατοῦσαν τὰ πόδια της καὶ
ὅσο τῆς ἐπέτρεπε ὁ ἀέρας πού φυσοῦσε
σὰν κολασμένος. Ἐτρεχε πρὸς τὴν πα-
ραλία. Τὰ τσόκαρά της μπαίνανε καὶ
βγαίνανε στὰ γυμνά της πόδια καὶ ἐπε-
φτε καὶ σηκωνότανε μέσα στὸ σκοτάδι.
Τὶ μαύρη νυχτιὰ! Σὰ νὰ τὸ ἔκανε κί'
αὐτὴ ἐπίτηδες. Ἡ λαχτάρα γιὰ τὸ παι-
δί της, τῆς ἔδιδε περισσότερὴ δύναμη
νὰ τρέχῃ. Τὸ παιδί της, μέσα στὴ θά-
λασσα ἐκινδύνευε. Ἴσως καὶ νὰ πνιγό-
τανε τώρα. Ἡ θάλασσα μὲ μεγάλο βου-
ητὸ σποῦσε στὰ βράχια πού ἦταν στὰ
πόδια τοῦ φάρου.

Πρὸς τὴ παραλία εἶδε κί' ἄλλους,
ἄλλους ἀνθρώπους, πολλούς. Νὰ ὁ κῦρ
Βαρούχας, νὰ ἡ κυρὰ Ἀντωνάνα, νὰ..
νά... Ὅλοι κύτταξαν μὲ ἀγωνία τὴ θά-
λασσα. Ἐνας μαῦρος ὄγκος πήγαινε ἐ-
δῶ κί' ἐκεῖ. Εἶναι τὸ καράβι τοῦ καπε-
τὰν Τραμουντάνα, καὶ ἐκεῖ μέσα ἦταν
ὁ Λάκης τὸ παιδί της. Ἡ Μαριὼ τὸ
Μαντζουράνι εἶχε κρυφὲς ἐλπίδες καὶ
βλέψεις γιὰ τὸ μονάκριβο της. Θὰ ἔκα-
νε τὸ γιόκα της καπετάνιο σ' ἓνα μεγά-
λο καράβι. Μάλιστα, τώρα κρυφὰ ἀπ'
αὐτὸν παραγγεῖλε καὶ τοῦ ἔκαναν στίς
Σπέτσες. Ὁ ἓνα Σπετσιώτικον καράβι ἔ-
χει ἀξία, γιατί ὄλοι οἱ Σπετσιῶτες εἶναι
ναντικοί, νερόλυκοι.

Τὸχε παραγγεῖλει ἀπὸ τὶς μικροοικο-
νομίες πού εἶχε κάμει καὶ ἀπὸ τὴ σύν-
ταξη πού τῆς παρεχώρησαν ὕστερα ἀ-
πὸ τὸ πνίξιμο τοῦ ἀνδρα της, τοῦ κα-
πετὰν Μαντζουράνη.

Καὶ ἡ ἀπλοϊκὴ καρδιά της τὸν ἔ-
βλεπε νὰ διατάξῃ μέσα στὸ μεγάλο του
καράβι ἀπὸ τώρα!...

Μὰ δά; Νὰ πού κινδύνευε μέσα
στὸ πέλαγος!...

Τουφεμιές ἀκουγότανε ἀπὸ τὸ κα-
ράβι καὶ δυνατὲς φωνές. Σιγὰ-σιγὰ, βου-
βοὶ οἱ ἀνθρώποι ἔβλεπαν, τὸ μαῦρον ὄγ-
κο τοῦ καραβιοῦ πού ἔγερνε.

Εἶδαν βάρκες πού πηγαινοερχότα-

νε στή παραλία χωρίς να κάνουν τίποτα. Ο κύρ Βαρούχας μπήκε σέ μιὰ βάρκα με δυό τρεῖς ἄλλους. Οἱ γυναῖκες στέκονται ἐκεῖ δίπλα καὶ ἐνῶ τὰ χεῖλη τους κινῶνται σέ μιὰ ἄγχη προσεσχῆ, τὰ μάτια τους βλέπουν τὴ θάλασσα με μιὰ βουβὴ ἱκεσία. Ὁ κύρ Βαρούχας με τοὺς ἄλλους κρατοῦσαν γερὸ κοντί. Πάλαιψαν. Ὄμως ἀγρία με τὰ κύματα. Ἔσωσαν πολλοὺς καὶ γύρισαν. Φωνές, φιλιὰ, ἀγκαλιάσματα, ὅσοι εἶχαν βγῆ ἔξω ἀπὸ τὴ βάρκα. Μά... ποῦ εἶναι ὁ Λάκης τῆς Μαντζουράνης; ὁ Ἡλίας, ὁ Γιακουμῆς;

Τρεῖς μίνες σέ μιὰ ἄκρη δὲ μιλοῦν. Βλέπουν τὶς ἄλλες γυναῖκες μονάχα πὸν κἀνανε σὰν τὶς τρελλές ἀπὸ τὴ χαρὰ τους, κ' αὐτὲς δὲν μποροῦσαν νὰ τὴν συμμεριστοῦν μαζί τους. Μὰ ὄχι! Εἶναι αὐτὰ τὰ ξύλα πὸν ἀναποδογυρίζουν μπροστὰ καὶ πίσω τὰ κύματα;

Τὸ Μαριὼ τὸ Μαντζουράνι φωνάζει. Ἡ κυρὰ Ἀντόναινα ἀφίνη κατὶ κραυγές σὰν νὰ τὴν πνίγουνε καὶ ἡ ἄλλη κλαίει δυνατὰ. Μὰ εἶναι τρεῖς μίνες! ..

Καὶ νά! ὁ κύρ Βαρούχας ἀκούραστος, ξαναμπένει στὴ βάρκα με τὸ Γιαχνάκα καὶ πᾶν πρὸς τὰ ξύλα. Τὰ κύματα ὀλόκληρα βουνὰ, μωγορίζουν νὰ τὶς καταπιῶνε. Ἄραγε θὰ μπορέσουν νὰ σώσουν αὐτοὺς πὸν εἶναι πάνω στὰ ξύλα; Οἱ καρδιές πηγαίνουν νὰ σπάσουν. Τὰ νύχια τῆς Μαντζουράνης χώνονται στὰ χέρια της, καθὼς τὰ σφίγγει ἀπὸ τὴν ἀγωνία. Μὰ νά!... Ἡ βάρκα γυρίζει.

Ἔρχεται!... ἐφθάσε!...

—Ἡλία μου....

—Γιακουμῆ μου, παιδάκι μου!

Δυὸ φωνές γεμάτες λαχτάρα.

Μιὰ μάνα ὄμως στέκεται σέ μιὰ ἄκρη; παράμερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Βουβὴ στὸ πόνου πὸν σφίγγει τὴ καρδιά της. Ὅστε λοιπὸν δὲν θὰ συμμεριστῆ κ' αὐτὴ τὴ χαρὰ τους; Δὲ θὰ σφίξει τὸ παιδί της πάνω στὴ καρδιά της; Ὁχι, Ὁχι; Τὸ μυαλὸ της σαλεύει...

Μά... πῶς εἶναι πὸν κύττετε στὸ βάθος τῆς βάρκας τοῦ Βαρούχα; Ἔτσι

κ' αὐτὴ χωρίς τὰ τὸ καταλάβη σήμωσε στὴ βάρκα. Μὰ τότε;

Ὁ Λάκης τῆς συνῆρθε μέσα στὴν ἀγκαλιά της ἀπὸ τὴ λυγοθημιά. Καὶ τὸ Μαριὼ τὸ Μαντζουράνι συμμερίστηκε κ' αὐτὴ τὴ χαρὰ.

Μπορεῖ τώρα νὰ τοῦ κἀμὴ δῶρο ἔνα καράβι, καὶ νὰ τὸν δῆ μέσα του καπετάνιο νὰ διατάσῃ δεξιά καὶ ἀριστερά.

Πάουλα

ΠΕΡΙ ΤΟΥΡΚΩΝ

Περὶ Τούρκων ἢ συζητήσις. Στὴν ἐποχὴ ὅπου εἶναι τὸ φλέγον ζήτημα ἡ φιλιὰ μας με τὸ.. φίλον κράτος, δὲν μποροῦσε παρὰ ἡ «παρέα» νὰ ἀσχολεῖται κ' αὐτὴ με τὸ μεγάλο γεγονός. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἀφορμὴ στὶς φλυαρίες μας δὲν ἔδωσαν τὰ πελώρια ἄρθρα καὶ οἱ χτυπητοὶ τίτλοι τῶν ἐφημερίδων. Ἀπλούστατα. Ἔνας Τούρκος με φέσι πέρασε ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι. Ἐκείνη τὴν ὥρα ξεκουραζόμαστε ἀπὸ τὶς τρέλλες στὴν Ταράτσα. Καὶ τὸ πῦρ ἀνοιξε... Αὐτοὶ εἶπα ἐγὼ, εἶναι οἱ ἐχθροί μας. Ἐκαίγαν ζωντανούς τοὺς Ἑλληνας, τοὺς σοῦβλιζαν, τοὺς ἔκοβαν τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια... καὶ δὸς του τρομερὲς σκηνές φράσεις... Τὰ μικρὰ ἔτρεμαν, καὶ τὰ μάτια τους εἶχαν διπλασιαστῆ σὲ μέτρος καὶ πλάτος... Τοὺς.. πονηροὺς... φώναξε ἡ Τσαιτούλα. Γι' αὐτὴν, ἡ λέξις πονηρός περιεῖχε μέσα ὄλες τὶς κακίες καὶ βουσιές τῆς ὑψηλίου. Ἀχ! ἐστέναξε ὁ Παντελῆς. Νὰ εἶχα ἕνα μαχαῖρι.. Θὰ τοὺς ἐσφάξα ὅλους. Τοῦ φαινόταν, αὐτὸ τὸ εὐκολώτερο πράγμα. Κ' ἦταν ἀληθεια εἰλικρινῆς ὁ πόθος του ὅταν μιλοῦσε, γιὰ τὴν ταραζόταν ὀλόκληρος, καὶ τὰ μάτια του λάμπανε.

Νὰ σοῦ πῶ, ἔχουν θεὸ οἱ Τούρκοι; ρώτησε ἡ Ἑλένη. Φυσικὰ ἀπάντησα.. —Φορεῖ φέσι; ξερόβηξα. Σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα ἤξερα ὅσο κ' αὐτὴ. —Κουτῆ, ἀπήνησε ὁ Νικολάκης, κοινῶς λεγόμενος κοτόπουλο, γιὰ τὸ ἔμοιαζε με κάποιον μακα-

Βουβὰ Μιμήματα

Ἡ ζέστη τὰ τύλιγε ὅλα βαρεία. Οὔτε μιὰ πνοοῦλα δὲν ἐρχόταν νὰ δραοῖσει τὴ ζεστὴ ἀτμόσφαιρα. Ὅλα κοιμῶνταν ταιριασμένα, κ' ὅλα σώπαιναν στὴ μεσημεριάτικα φλόγα τοῦ καλοκαιριοῦ. Καὶ σ' ἄψυχα ἀκόμα ἐνοιαφες τὴ βαρεία σιωπὴ, πὸν μόνο τὰ καλοκαιρινὰ μεσημέρια μποροῦν νὰ δώσουν. Μόνο ὁ Τζίζτικας, ὁ ἀνόητος, τζιτζιρίζε μεσ' στὰ φυτώματα. Ζέστη παντοῦ καὶ σιωπὴ βαρεία. Σέ ἀλώνια τὰ σιτάρια χρῄσιζαν στὶς ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου. Ὁ οὐρανὸς ἔστελνε τὴ θερμὴν του στὴ γῆ, κ' ἡ πυρωμένη γῆ στὸν οὐρανό.

Ζητοῦσα λίγη δροσοῦλα, καὶ πῆρα ἀργὰ, ἀργὰ, τὸ μονοπάτι κάτω ἀπ' τὰ δέντρα. Ἦταν ἕνας δρόμος γεμάτος ἀγροίχορτα ξεραμένα, κτριμισμένα ἀπ' τὸν ἥλιο. Ἔνας δρόμος ἐρημικός, ξεραμένος στὴ μοναξιά του, βυθισμένος στὴν αἰώνια γαλήνη του, πὸν σπάνια πατοῦσε ἀνθρώπου πόδι. Τὴν γαλήνην του, τὴν παντοτινὴ σιωπὴν του, τίποτα δὲν τὴν τάραζε. Τὰ δέντρα ἀπὸ πάνω ἐπλεκαν τὰ κλαδιὰ τους κἀνοντας πρῶσινο θόλο. Πὸν καὶ πὸν θάμνοι ὑψωνόταν, τύλιγαν τὰ δέντρα κ' ἐσμικαν τ' ἀγκάθια των με τὰ κλαδιὰ τους, σὲ κάθε βῆμα μου ἀκουγόταν ὁ ξηρὸς κρότος ξεραμένου χόρτου πὸν σποῦσε καὶ μερικὰ πουλιὰ πετοῦσαν τρομαγμένα ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς φυλλωσιές κοίταξαν γιὰ λίγο ἐκπληκτα τὸν ἐνοχλητικὸ πὸν ἦρθε καὶ τὰ τάραζε καὶ τρύπωναν βιαστικὰ κάπου μακρύτερα.

Ἡ ἴδια σιωπὴ τοῦ καλοκαιριοῦ ἀπλωνόταν κ' ἀνάμεσα ἀπ' τὰ δέντρα· αὐτὴ ἡ σιωπὴ τοῦ δάσους εἶχε κάποια δροσιὰ, ἔἐχυνε κάποια γαλήνη ἀπὸκοσμη, κ' ὁ δρόμος ὁ ἐρημικός λές κ' ὀδηγοῦσε κάπου μακρύτερα ἀπ' τὸν κόσμο, κ' ὁ πρῶσινος θόλος πὸν ξάνοιγε σ' ὅλο τὸ μέτρος νόμιζες πὼς σκέπαζε μιὰ ζωὴ ὀλοτέλα ξεχωριστὴ ἀπ' τὴ ζωὴ τοῦ ἄλλου κόσμου. Δὲν εἶναι δρόμος κἀμωμένος ἀπ' ἀνθρώπων χέρι ἡ

ρίτικο δίπουν πτερωτόν, ὅταν κρυώνει θὰ φορεῖ..

Ποῖος θεὸς εἶναι πειὸ δυνατός, ὁ δικός μας ἢ ὁ δικός τους; ρωτᾷε ἡ Τσαιτούλα. Ὁ δικός μας ἀπαντᾷ ἐπερήφανα ὁ Παντελῆς.. Μόνο νὰ σκεφτῆ, νὰ σκεφτῆ, νὰ πεθάνω ὁ δικός μας γιὰ πείσμα τοῦ δικού τους, χωρίς νὰ πῶ λέξι, καὶ θὰ σκάσω σὰν φούσκα... Κατένευα στὰ σοφὰ λόγια του. Στὴν Τουρκία, ἄρχισε ἡ μέχοι τώρα σιωπηλὴ Ἑλλην, εἶναι ὅλοι μαῦροι, ἀραπάδες, γιὰ μάτια ἔχουν φωτιές, κάρβουνα. Γιὰ στόμα ἕνα πηγᾶδι γιὰ γένια σαρώματα. Τρῶνε ἀνθρώπους, τρῶνε τὰ παιδιὰ σὰν μπιφτεκία. Ἔχουν σπῖτια ὀλόμαυρα γεμάτα σπαθιά καὶ κροφιά. Καὶ στὸ δρόμο τρέχουν ποτάμα αίμα.. Ἀνατριχίλα στὸ ἀκροατήριον. Ἔχεις πάει; ρωτᾷε τὸ «κοτόπουλο». Ἡ προλαλήσσα τὸ χάνει.. καὶ ξεῖ τὸ κεφάλι της μ' ἀμμηχανία.. Τὸ κοτόπουλο γελᾷε θριαμβευτικῶς.. καὶ οἱ ἄλλοι τὸ ἀκομπανιάρουν.. Ἡ Ἑλλη, ἔξυπνη δὲν ἐννοεῖ νὰ βγῆ χαμένη. Χτυπαίε τὸ πόδι της δυνατὰ φωνάζοντας συγχρόνως ἀπότομα: Ἔνας Τούρκος! Ἀόρατο ἐλατήριο ἐκίνησε τὴν χαρούμενη τριᾶδα.. Χλώμασαν, καὶ ἡ κούκλα τῆς Τσαιτούλας ἔπεσε θῦμα τοῦ φόβου τῆς μαμάς της. Ὁ Παντελῆς, συνῆρθε καὶ ντροπιασμένος κοκκίνησε. Χά! Χά! ἡ Ἑλλη ἀνταπέδιδε γελῶντας τὴν ἐκδίχησι.. Ἐλογάζε ὄμως χωρίς τὸν τετραπέρατο Παντελῆ. Νά, εἶπε αὐτὸς ὑψώνοντας τὸ ἐξ 80 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρον ἀνάστημά του, δὲ φοβῆθηκα γιὰ μένα, ἀλλὰ γιὰ σᾶς τὰ ἄλλα τὰ ἀνίκανα.. Νὰ εἶχα ἕνα ἔπλο καὶ λίγα κηφούλια.. τότε ἄλλοιμονο στὴν Τουρκικὴ φυλῆ. Κόκκαλο, φυσικὰ ἡ Ἑλλη. Τὸ «κοτόπουλο» ἱκανοποιήθηκα ἀπὸ τὸν ἔξυπνο ἀδερφό του. Καὶ ἡ συζητήσις παύει. Μπαίνουμε μέσα, γιὰ τὴν ἀρχισε νὰ σκοτινιάζη.. Καὶ ξαρχίζουμε τὰ παιγνίδια μας ξεχνῶντας τοὺς Τούρκους.

Κυρὰ-Φροσύνη

Τύποις I. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ
Πανταζίδου 10—Θεσ/νίκη

φύση τὸν σκέπασε μ' ἀγριόχορτα καὶ τὰ δέντρα τὸν ἴσκιωναν ἔσμιγαν κ' ἄπλωναν τὰ κλαδιά τους σὰ νὰ ἤθελαν νὰ τὰ κύρψουν ἀπὸ κάθε μάτι. Ὁ δρόμος περνοῦσε ἀνάμεσα ἀπὸ δέντρα γέρικα, πὸν ἢ χοντρές ρίζες τους βγαίνουν ἔξω ἀπ' τὴ γῆ σὰν χέρια ἀπλωμένα, κ' ἔβγαζε σ' ἕνα βαθύλωμα σκιερὸ καὶ δροσάτο. Ἡ δροσιά ἐρχόταν στὸ πρόσωπο ἀπὸ μακριὰ κ' ἕνα ἀπαλὸ μουρμουριτὸ χαίδευε τ' αὐτιά μου. Πίσω ἀπ' ἕνα βράχο ἀνάβυξε μιὰ πηγούλα, κατηφόριζε λίγο καὶ χυνόταν γύρω. Ἀπὸ πάνω ἕνας γέρικος πλατύς ἴσκιωνε τόσο πὸν δὲν ἄφηνε ἠλιαχτίδα νὰ περάσῃ κ' ἕνας κισσὸς τὸ τύλιγε γέροντας πάνω στὸ βράχο, σκεπάζοντας τὴ γχορῖα ὄψη του μὲ πρασινάδα. Εἶχε τυλίξει ὁ κισσὸς ὄλο τὸ δέντρο καὶ μόνο ἕνα μέρος ἄφηνε ἔσκεπο. Ἐκεῖ ἀνάμεσα στὰ πράσινα φύλλα ἦταν χαραγμένες οἱ λέξεις: «Εὐτυχισμένη πηγούλα! Θὰ μένεις πάντα ἐδῶ καὶ πάντα ἢ ἴδια ἀνάμεσα στὴν αἰώνια γαλήνη. Τίποτα δὲν θὰ σὲ ἀλάξει...» ἀπὸ κάτω δυὸ ὀνόματα καὶ σὰν ἡμερομηνία: «Ἐνα καλοκαιριάτικο μεσημέρι.» Ἡ πηγούλα μουρμούριζε πάντα καὶ σκορποῦσε τὴ δροσιά της, καὶ τὸ γέρικο πλατάνι ἔρχοι τὰ κλαδιά του κ' ἴσκιωνε τὰ γύρω. Γύρω ἦταν ἀπλωμένη μιὰ θεία γαλήνη καὶ βρισκόμουν ἐκεῖ σὰν σ' ἕνα κόσμο κρυμμένο, ξέχωρο ἀπ' τὸν ἄλλο. Ὁ κισσὸς πὸν εἶχε σεβαστεῖ τὰ γραμμένο ἔδινε τὰ ἀπλά λόγια μὲ τὰ δυὸ μικρὰ ὀνόματα.

Ἦταν λόγια πὸν μποροῦσα νὰ τᾶβρισκα κ' ἄλλοῦ, κ' ἦταν ὀνόματα πὸν μποροῦσε νὰ τᾶχει ὁ καθ' ἕνας. Ὅμως δὲν ξέρω γιατί μου μιλοῦσαν ἔτσι βαθεῖα. Ἐνωθὰ μεσ' σ' αὐτὴ τὴ μοναξιά μιὰ συμπάθεια μιὰ ἀγάπη γιὰ τὴ δυὸ ἀγνωστες πὸν σταμάτησαν σὰν κ' ἐμένα ἕνα ὅμοιο ἀπομεινόμερο, στὴν ἴδια μακρινὴ κ' ἀγνωστὴ γωνιούλα. Ποιὲς νὰ ἦταν; πὸν βρισκόταν τώρα; Θὰ ἦρθαν βέβαια γιὰ λίγη δροσοῦλα : αὶ τὸ στενὸ δρομάκι θὰ τὴς ὀδήγησε ἐδῶ. Θὰ κάθησαν στὴν ἴδια θέση πὸν βρίσκομαι τώρα, καὶ θὰ εἶδαν ἀντίκρου τους τὸ πλατάνι-ἴσως νὰ μὴν εἶχε ἀκόμα κισσὸ,

ἢ νὰ τὸν ἔκαψαν-καὶ τᾶγραψαν καὶ γιατί νὰ γράψουν αὐτὰ τὰ λόγια κ' ὄχι ἄλλα; Θᾶταν βέβαια δυὸ φίλες πολὺ ἀγαπημένες. Γιατί νὰ ζήλεψαν τὴν εὐτυχία τὴς πηγούλας; Γιατί θᾶμενε πάντὴν ἴδια θέσι καὶ πάντα ἢ ἴδια μεσ' τὴν αἰώνια γαλήνη; Κι' αὐτὲς γιατί νὰ ζηλέψουν; Τὰ λίγα λόγια ἔδειχναν μιὰ ἀπλή λαχτᾶρα, μιὰ μελαγχολικὴ ζήλεια γιὰ τὸ αἰώνιο καὶ τὸ γαλήνιο. Ἦταν μιὰ ταπεινὴ ἀφιέρωση κ' ἕνα ἀπλὸ τιγαλοῦδι στὸ μουρμουριτὸ τὴς πηγούλας λόγια ἀπλά θαμμένα στὴ μοναξιά τὴς φύσεως. Ποιὲς νὰ ἦταν ἄρα γε; Πὸν νὰ βρισκόταν τώρα; Θὰ ἦρθαν ἐδῶ φέροντας ἀπ' τὴ ζέστη τοῦ μεσημεριοῦ. ἴσως νὰ ἦρθαν ἐδῶ ἔτσι, στὴν τύχη, ἴσως καὶ νὰ ἐρχόταν συχνά. Θὰ εἶναι φίλες. Καὶ μπορεῖ τὴν ἄλλη μέρα νὰ χωρίστηκαν, κ' ἴσως γιὰ πάντα. Αὐτὸ θὰ εἶναι Ἡ μιὰ θὰ ἔφυγε δὲν θὰ ξανάβλεπε τὴ πηγούλα, θ' ἄφηνε πίσω τὴς ὁ ἀκεῖνα π' ἀνάμεσά τους ζοῦσε πὸν τ' ἀγαποῦσε, θᾶφηνε τὴ γαλήνη αὐτοῦ τοῦ τόπου γιὰ νὰ πάη-ποῖς ξέρεῖ ποῦ, -σὲ ποῖα πολυθρόνη πολιτεία ἀνάμεσα σὲ ποιούς. Κι' ὅμως θὰ λαχταροῦσε ἢ ψυχὴ τὴς τὴν ἀγνωρίστη αὐτὴ μοναχικὴ γωνιούλα καὶ τὴ γαλήνη τὴς, θὰ ποθοῦσε νὰ πάη μαζί τὴς κάτι ἀπ' τὴς θλιμένες ἐρημικὲς μορφιές τὴς. Θᾶφευγε θ' ἄφινε πίσω τὴς ὄλα τ' ἀγαπημένα. ἴσως κάποτε νὰ γύριζε, μὰ κάτι θᾶχε ἀλλάξει ὡς τότε. Καὶ ζήλεψε θλιμένα τὴν πηγούλα πὸν θᾶμενε πάντα ἴδια, πάντα στὸν ἴδιο τόπο καὶ πάντα μεσ' στὴ γαλήνη. Καὶ τὸ καλοκαιριάτικο ἀπομεινόμερο θὰ ἦταν ἴσως τὸ τελευταῖο πὸν περνοῦσαν μαζί οἱ δυὸ φίλες. Ἐγραψαν τὰ λίγα λόγια σὰν εὐχαρίστηση καὶ σὰν παράπονο. Κι' ἴσως ἔτρεμαν τὰ χέρια χαράζοντάς τα, κ' ἦταν τὰ μάτια τους βουρκαωμένα θὰ τὰ βάρανε ἴσως ἢ θλίψη τοῦ χωρισμοῦ. Ἐκεῖνες ἔφυγαν....

Ἡ πηγούλα εἶχε πάντα τὸ ἴδιο μουρμουριτὸ καὶ κυλοῦσε πάντα ἀνάμεσα στὰ ἴδια χορταράκια. Ὁ κισσὸς τὸ τύλιγε ὄλα καὶ μιὰ ἀπαλὴ πνοούλα πὸν

Ο ΚΡΙΝΟΣ ΤΗΣ ΛΑΓΚΑΔΙΑΣ

Ἄνθιζεις στ' ὀλοπράσινο
τραπέζι, στὰ λιβάδια,
στὸν κάμπο κεῖ στὴ λαγκαδιά
κ' ἔχεις τὸ ρυάκι σύντροφο,
βοσκούς μὲ τὰ κοπάδια,
τοῦ λόγγου τὰ παιδιά.

Τ' ἀγέρι τὸ ὀλόδροσο,
γλυκὸ καὶ μυρωμένο,
φυσάει πέρ' ἀπ' τὸ βουνό,
χαϊδεύει τὸ κεφάλι σου
κ' αὐτὸ λευκοντυμένο
κυτᾶ στὸν οὐρανό.

Καὶ τὸ πουλὶ γλυκόλαλο
μὲ μαγικὰ τραγούδια
σ' εὐχαριστᾶ κάθε βραδυὰ
κ' ἐσὺ χωρίζεις κάτασπρος
ἀπ' τ' ἄλλα τὰ λουλούδια,
κρίνε στὴ λαγκαδιά.

Παρθενικὴ ἢ ἀγνότης σου,
κατάλευκο λουλοῦδι,
τ' ἀνοίγεις μίαν αὐγὴ
καὶ μοιάζεις-ναὶ στ' ἀληθινὰ
σὰν ἕνα ἀγγελιοῦδι
πὸν ἔπεσε στὴ γῆ.

Μῆτσος Μόσχος

φυσοῦσε κουνουσε ἀνάλαφρα τὰ φύλλα
στὰ δένδρα Ἡ πηγούλα ἔμεινε ἢ ἴδια πάν-
τα ἐδῶ. Ἐκεῖνες εἶχαν φύγει, κ' ἢ μιὰ ἴ-
σως πολὺ μακριὰ. Τὴς σκέφθηκα κα-
θισμένες-στὴν ἴδια θέση πὸν κάθομαι
τώρα ἐγὼ-τὴς εἶδα θλιμένες, κ' ἄκου-
σα τὰ λόγια τους. Ἡ μιὰ θὰ ζητοῦσε
ἀπὸ τὴν ἄλλη νὰ μὴ ξεχαστῇ, κ' αὐτὴ
πὸν θ' ἄφευγε θὰ προσπαθοῦσε νὰ
συγκρατήσῃ στὴ θύμισή τὴς τὴ πηγού-
λα καὶ τὰ δέντρα, γιὰ τὰ τὰ πάρη μα-
ζὶ φεύγοντας. Καὶ ἴσως νὰ ἦτον τὸ τα-
ξείδι τὴς πολὺ μακρινὸ ἀπ' τὰ ταξείδια
ἐκεῖνα πὸν τσακίζον τὸ σῶμα καὶ τὴν
ψυχὴ. ἴσως ἢ κάθε μιὰ τους ἐκεῖ πὸν
βρίσκεται τώρα-νὰ θυμᾶται εὐλαβικὰ
τὴν ἀπόμειρη αὐτὴ ἀκροῦλα. Μὰ ἴσως
καὶ νὰ ἔχει ξεχαστῇ κ' ἀπ' τὴς δυὸ.

Ἡ πηγούλα μὲ συντρόφευε μὲ τὸ
ἴδιο τραγοῦδι πὸν συνόδευε τότε ἐκεῖ-
νες, κ' ἴσως νὰ τὴν ἄκουγαν κ' ἐκεῖ-
νες ἔτσι σιωπηλὰ ὅπως τὴν ἀκουγα τώ-
ρα κ' ἐγὼ.

Μὰ... ἴσως καὶ νὰ μὴν εἶναι τίπο-
τα ἀπ' ὄλη αὐτὴ τὴν ἱστορία ἴσως
καὶ νὰ μὴν κατάλαβα καλά τὴ ἔλε-
γαν τὰ βουβὰ μιλήματα τοῦ δάσους, κον-
τὰ στὴ πηγούλα, τὸ καλοκαιριάτικο ἀ-
πομεινόμερο, πὸν ὁ ἥλιος φλόγιζε τὴ
γῆ, κ' ὄλα κοιμῶταν ναρωμένα ἀπὸ
τὴ ζέστη.

Τιτίκα

ΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΜΑΣ

Μέχρι τὴς στιγμῆς τὴς κυκλοφορίας
τοῦ 2ου φύλλου μας, ἀνανέωσαν τὰς συνδρο-
μὰς των οἱ κάτωθι:

Ρόζα Ρούσου, Παντελῆς Μωραῖτης,
Λεβεντιὰ Δελγιάννη, Εὐδοκία Δημητριάδου,
Ἀλέξανδρος Πρωτοψάλτης, Νίκος Πάνος,
Ἐλλη Ζλατάνου, Νίκη Συλλοπούλου, Ἀν-
τώνιος Κόρτζας, Γρηγόριος Λαναράς, Μιχα-
ῆλ Γ. Παπαδόπουλος, Ἐλένη Μαγδαλένα,
Κική Λαλιώτου, Στῆβεν Σμίθ, Μαρίκα Οἰκο-
νόμου, Ἀθανάσιος Πατσούρας, Νίκος Οἰκο-
νόμου, Ἀγιαννίδου, Ἄννα Πετρούκη, Πόπη
καὶ Μο υζᾶ, Καίτη Βαρέλλα, Μιχαῆλ Καλεῦ-
ρας, Ἐλευθερία Ἰωαννίδου.

ΧΑΡΟΥΜΕΝΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ

Γενικὴ Συνέλευσις 30ης Ἰουνίου

Τὸ καινούργιο Διοικητικὸ Συμβούλιότης
Χ. Σ. καταρτίσθηκε ὡς ἑξῆς:
Πρόεδρος: Βασ. Καλεῦρας ντε Σεραπῆς
Γραμματεὺς: Μυρέλλα
Ταμίας Διαχειριστὴς περιοδικοῦ: Ταρζᾶν
Σύμβουλοι: Γερμανόπληκτος Κρίνο, τὴς Λαγ-
καδιάς.

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ περιοδικοῦ ἀποτελέ-
σθηκε ἀπὸ τοὺς:

Θέτιδα, Μίχο, καὶ Κρίτωνα.
Κατὰ τὸ καλοκαίρι θὰ διοργανωθοῦν
διαλέξεις, ἐκδρομὲς, γιορτὲς κ.τ.λ.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ διεύθυνσις τοῦ Περιοδικοῦ εἶναι: **Νίκων Πάνον, Μητροπολίτου Ἰωσήφ 10 Θεσσαλονίκη.** Σ' αὐτὴν πρέπει νὰ στέλνεται ὅλα τὰ ἀφορῶντα τὸ περιοδικὸν ἐκτὸς τῆς συνεργασίας τῶν συνδρομητῶν ἢ ὁποῖα πρέπει νὰ στέλλεται στὴ Διεύθυνση: **Μιχαὴλ Α. Καλέυραν, Ζάννα 9, Θεσσαλονίκη.**

Οὐδεμίαν εὐθύνην ἀναλαμβάνομεν διὰ τὰ μὴ ἀποστελλόμενα εἰς τὰς ἄνω διευθύνσεις.

Ἀπὸ σήμερα δεχόμεσθε συνεργασίαν διὰ τὴν σελίδα συνεργασίας συνδρομητῶν. Ὑπευθυμίζομεν μόνον ὅτι τὰ χειρόγραφα πρέπει εἶναι γραμμένα μόνον ἀπὸ ἓνα μέρος τοῦ χαρτιοῦ καὶ καθαρογραμμένα.

Μὴ ξεχνᾶτε ὅτι τὸ πρότιστον καθήκον τοῦ κ. λοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἐγκαιρὸς ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του.

Ἀγαπητοί μας φίλοι,

Ἡ νέα συντακτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Μακελονόπουλου παρακαλεῖ νὰ τύχη συνγνώμης ἐκ μέρους ἐκείνων ἐκ τῶν συνεργατῶν τοῦ περιοδικοῦ, τῶν ὁποίων ἡ συνεργασία, ἂν καὶ ἐνεκρίθη, δὲν ἐδημοσιεύθη ἀκόμη. Αὐπεῖται κατὰ ταρδα γιὰ τὴν καθυστέρηση αὐτῆς δημοσιεύσεως, πού γίνεται παρὰ τὴν καλὴ θέληση της. Δυστυχῶς δὲν παρέλαβε ἀκόμη τὴν ὕλη ἀπὸ τὴν παλιὰ ἐπιτροπὴ, μολονότι καὶ ἡ τελευταία αὐτὴ εἶχε τὴν καλύτερην θέλησιν νὰ τὴν παραδώσῃ. Πῶς αὐτό; Κάποιον πρόσωπον πού ἄλλοτε ἦτο μέλος της «*Χαρούμενης Συντροφιάς*» παρὰ τὴν ἀποδοχὴ ἀπὸ τὴν Γενικὴ Συνέλευσιν τῆς 30 Ἰουνίου τῆς παρατίθεσως του, κρατεῖ ἀκόμα τὴν ὕλη ἀπὸ τὴν παλαιὰ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ. Σκοπὸς βέβαια αὐτοῦ εἶναι γιὰ τὸν ἴδιον λόγον προσέβῃ καὶ σὲ ἄλλες πολλὰς πρωτάκουστες ἐνεργείας-νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ εἰς βάρος ἀναντιρρήτως τῶν συνδρομητῶν καὶ συνεργατῶν του, καὶ ἔτσι νὰ πικράνῃ τὰ μέλη τῆς Χ. Σ. καὶ πρὸ πάντων τὴν διοίκησιν τοῦ Συλλόγου καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ περιοδικοῦ, μ' ἄλλους λόγους τοὺς φίλους του.

Γιὰ τὸν ἴδιον λόγον δὲν δημοσιεύομε τὴν συνέχεια τοῦ μυθιστορηματός μας ἡ «*Δις Περιττῆ*». Θεορᾶ παρακαλοῦμε τὴν συνεργάτριάν μας Χ. νὰ στείλῃ τὴν συνέχειάν του στὴ νέα μας διεύθυνση.

Συγχαίρομε τὰ κορίτσια τοῦ συλλόγου μας: **Μυρέλλα, Ποντίκι, Κάκια, καὶ Ἀχράτη-το Γέλιο,** πού πήραν μέρος στὴ γιορτῆ τοῦ Προτύπου Παρθεναγωγείου καὶ κατοχειροτήθησαν.

Στὶς τελειοφοίτες τῆς «*Χαρούμενης*» μας Νυφοῦλα τ' Οὐρανοῦ, Θεοτόρελλη Σανθούλα Βάγκνερ, καὶ Μίκυ Μάους εὐχόμεσθε τὸ δίπλωμα μὲ ἀρίστα.

Στὸ κομμάτι τῆς Θέτιδος, σελὶς 22 στήλη Α' ὁ στίχος 28 νὰ συμπληρωθῇ ἔτσι: ... ὀλοπράσινο, καὶ ἄπάνω στὴ ποῖο ψηλὴ κορφούλα λευκὸ κ.λ.π.

Μ' ἀγάπην
Ἰούλιος 1934
Ὁ Φίλος σας

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Γ-14. **Ριζῆ,** φαντάζομαι τί ὄμορφα θὰ περνᾶς στὴν ἐρημιάν σου!!!
Μυρέλλα

Γ-15. **Μυρέλλα** τί ἰδέα ἔχεις γιὰ τὰ ἐφτακίνητα, καὶ δὴ τίς κοῦρες; Κρίτων, «*What does the donkey say...?*». **Θέτις**

Γ-16. **Ποντίκι,** εὐχαριστῶ γιὰ τὸ τηλεγράφημα, ἀλλὰ μάθε πὼς ἡ ζώνη τῆς Θέτιδος δὲν διαλύεται γιὰτὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ 45 κρῖκους· ὥστε λυποῦμαι πού μὲ λυτήθηκες.
Τώνης

Γ-17. Διπλασόπουλα-ες χαρούμενο καλοκαίρι.
Ταρζάν

Γ-18. Καλὰ θὰ κάνῃ ἡ Χαρούμενη Συντροφιά ν' ἀγοράσῃ μιά κούρσα γιὰ νὰ πηγαίνουν τὰ μέλη της ἐκδρομές. **Θέτις-Κοίτων** δὲν ἔχω δίκην;
Μυρέλλα

Γ-19. Ἀγαπημένα Διπλασόπουλα εὐχαριστῶ θεορᾶ γιὰ τίς εὐχές. Συγχαρώσθε με γιὰ τὴν σιωπὴν. Βαρειὰ ἡ ἀρρώστισ μου νεκρῶναι τὴ θέλησιν γιὰ νὰ σὰς γράψω.
Ἀγνή

Πάντοτε φθηνότερα

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗ & ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΑΓΟΡΑ

ΕΡΜΟΥ 18

Καμπαρτίνες, Παλτά,
'Αδιάβροχα, 'Υποδήμα-
τα ανδρικά και παιδικά.

Κασμήρια 'Αγγλικά και
τὰ ἀφθαστα τῶν 'Ελλη-
νικῶν "BRITANIA,,

Πλεκτά, Μάλλινα,
Μπλούζες, Ζακέτες,
Πουλόβερ, Φανέλλες,
'Υποκάμισα, Γραβάτες

Δώρα χρήσιμα
Παιγνίδια ὠραία

Καὶ

Μαγιὰ Μηλιά "ΦΛΟΣ"

**ΠΛΟΥΤΟΣ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ
ΤΙΜΑΙ ΩΡΙΣΜΕΝΑΙ ΚΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ**